



7 SUMMITS CHALLENGE



MARKET

Penjački pojasevi
preporuka 10 modela

**NAJAVE
ALPINISTIČKIH
TEČAJEVA**

**ASNS
AOB
Armadillo
Vukan**

TRAIL & SKYRUNNING
sličnosti, razlike
i šta trčati u 2016. godini

Karta PROKLETIJE

Opis:

Prokletije 1:50.000 planinarsko-biciklistička karta sa ucrtanih 16 planinarskih i 10 biciklističkih staza, sa detaljnim karakteristikama i profilima ruta na poledini (na srpskom i engleskom jeziku).

Izdavač: Kartografija Huber doo Beograd

Cena: 450,- RSD + dostava



Karta NP „SKADARSKO JEZERO“

Opis:

Skadarsko jezero 1:55.000 planinarsko-biciklistička karta sa ucrtanih 9 planinarskih i 7 biciklističkih staza, sa detaljnim karakteristikama i profilima ruta na poledini (na srpskom i engleskom jeziku).

Izdavač: Kartografija Huber doo Beograd

Cena: 450,- RSD + dostava



Distributer: magazin „Moja planeta“

Karte možete naručiti na e-mail:

magazin@mojaplaneta.net

Potrebno je da nam pošaljete vaše ime, prezime, adresu, koju kartu želite i koju količinu naručujete.



MOJA PLANETA

BESPLATNI OUTDOOR MAGAZIN / 27. januar 2016.

➔ BIKIKLIZAM



84 Cikloturizam

Kako odabrati biciklističku turu, plus 10 pitanja koja će vam pomoći da pronađete i provedete savršen odmor na biciklu...

74 TRAIL I SKYRUNNING

Cilj autorke teksta Sanje Kavaz jeste da sve brojnijoj populaciji trkača, predstavi dva osnovna pravca u kojima se trčanje u prirodi razvija: trail i skyrunning...



➔ TRČANJE

69 MARKET PENJAČKI POJASEVI 10 modela - preporuka

ALPINIZAM

12 Izazov 7 vrhova
Jedan od retkih s naših prostora koji je uspeo da ispenje „7 Summits Challenge“ jeste Naim Logić (BiH)...



VISOKOGORSTVO

26 Grossglockner
Akcija u organizaciji PK „Balkan“ iz Beograda (Srbija), održana je od 23. do 26. septembra...

35 Bjelašnica
Prva ovogodišnja priprema za uspon na vrh Artensonraju

(6.025 m) u Andima je održana u blizini Sarajeva (BiH)...

42 Musala
Trideset planinara iz regiona u organizaciji PK „Pobeda“ iz Beograda (Srbija) ispenjali su Rilu...

PENJANJE

56 Grdoba
Beograđani na jednom od najpoznatijih penjališta u Srbiji...

60 Solo soliranje
U Gornjačku klisuru (Srbija) krenuo sam na „doček Nove godine“...

62 KES
„ARMADILLO“
Godina uspeha i učenja iza nas

ASNS

92 Nova godina na Bjelasic

Alpinistička sekcija „Novi Sad“, organizator ove planinarske akcije, već desetu godinu zaredom...

PLANINARENJE

100 Stara planina
Grupa planinara iz Beograda (Srbija) otkrivala je lepote uspona na Midžor...

108 Hajla
19. Memorijal „Safet Mavrić - Čako“...

114 Fruška gora
Memorijalna šetnja „Branislav Vjerg“ održana je



u organizaciji PD „Vilina Vodica“ iz Bukovca (Srbija)...

VTL

116 Nova godina - novi izazovi
Peta sezona Vojvodanske trekking lige startovala je u Šidu...

Projekat „Promocija turističkih potencijala ruralnih krajeva Srbije kroz outdoor sportove“ sufinansiran je iz budžeta Republike Srbije - Ministarstva kulture i informisanja

Projekat „Afirmacija outdoor aktivnosti i lokaliteta u Vojvodini radi povećanja zainteresovanosti mladih za bavljenje sportovima u prirodi“ sufinansiran iz budžeta Autonomne pokrajine Vojvodine - Pokrajinskog sekretarijata za kulturu i javno informisanje



Кардио теретана за студенте

**12 термина
1.200,00 дин.**

Пон.-пет. 10-15, викенд 7-21 часова. Тел: 011/2658-747



ЗДРАВСТВЕНО КОРЕКТИВНО ПЛИВАЊЕ

www.staridif.rs

Понедељак, среда и петак од 20 часова. Тел: 011/2658-747

MOJA PLANETA 58 • januar-februar 2016.
Besplatni outdoor magazin za aktivan život • PDF izdanje
Osnivač i izdavač:

Studio za dizajn „Smart Art“

Adresa redakcije:

Narodnog fronta 65, 21000 Novi Sad

smartart

Glavni i odgovorni urednik:

Jovan Jarić (jovanjaric@mojaplaneta.net)

Art direktor:

Ivana Ubiparip

Prelom:

Studio za dizajn „Smart Art“

Fotografije:

Dreamstime, SXC, Studio za dizajn „Smart Art“

Advertajzing:

062/22-37-47

Izdanje je besplatno i distribuira se u PDF formatu, putem elektronske pošte. Stari brojevi se mogu downloadovati iz arhive sa Internet adrese:

www.mojaplaneta.net

CIP - Katalogizacija u publikaciji

Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

796.5

MOJA planeta [Elektronski izvor] : besplatni outdoor magazin za aktivan život / glavni urednik Jovan Jarić . -

Online izd.- Elektronski časopis . - 2010, br. 1 - . -

Mesečno . - Dostupno na http://www.mojaplaneta.net

ISSN 2217-3307

COBISS.SR-ID 255946503

Magazin upisan u Registar javnih glasila Srbije pod registarskim brojem:

DE: 000002

Izdavač zadržava sva prava. Svi autorski tekstovi, fotografije i ostali sadržaji objavljeni su uz odobrenje autora. Svi pisani i foto materijali u vlasništvu su Studija „Smart Art“ i autora. Kopiranje, dalja distribucija tekstova (delimično ili u potpunosti) i fotografija u komercijalne svrhe zabranjena je u svim medijima bez pismene dozvole Studija „Smart Art“ i autora. Tekstovi i fotografije se objavljuju isključivo bez novčane naknade. Redakcija i izdavač ne odgovaraju za sadržaj i istinitost reklamnih poruka i tekstova. Redakcija i izdavač ne odgovaraju za štamparske i nenamerne greške. Redakcija nije obavezna da vraća i odgovara na primljene rukopise, fotografije i elektronsku poštu.



DOSTUPNO U DIGITALNOM FORMATU
www.novinarnica.net

POTRAŽITENA:
WWW.MOJAPLANETA.NET



**PLANINARSKI
DOMOVI REGIONA**

**Adresar
planinarskih
domova
iz celog regiona
na jednom mestu**



forum

**Putovanja,
planinarenja,
najave akcija,
kupi-prodaj,
izveštaji sa akcija...**

Stare brojeve magazina „Moja planeta“ možete skinuti sa Internet adrese:

www.mojaplaneta.net

na linku ARHIVA



SLEDEĆI BROJ MAGAZINA „MOJA PLANETA“ IZLAZI U MARTU 2016.



EXTREME SUMMIT TEAM



AUSTRIJA

PHOTO: MATY SOMBATI

→ UKRATKO O...

Oberösterreich ili Gornja Austrija jedna je od devet saveznih pokrajina Republike Austrije. Nalazi se u severnom delu, a glavni grad je Linc. Na severu, kod granice sa Češkom, pruža se područje nižih i srednje visokih planina, zvano Muhl. U središnjem delu nalazi se prostrana kotlina reke Dunav, najčešće blago zatalasana.

Nadmorska visina je oko 250-400 metara. Izrazito planinska područja se javljaju na jugu - Gornjoaustrijski Alpi. Na Alpima se nalazi i vrhovi sa preko 2000 metara nadmorske visine. U podnožju Alpa ima dosta termalnih izvora, pa je dati deo pokrajine bogat banjama.



Austrija Region Oberös- terreich

Ahornalmhütte [1.336 m]

PLANINSKA OBLAST: Oberösterreichische Voralpen
DOLINA: Brunnental
OTVOREN: od sredine juna do kraja avgusta
BROJ KREVETA: 35
TELEFON: +43/680/2356497, +43/664/4875495
MAIL: kirchdorf.krems@sektion.alpenverein.at
LINK: www.alpenverein.at/huetten/index.php?huette_nr=0005
PLANINARENJE/PENJANJE: Kasberg 1.747 m (sat i po)

Hofalmhütte [1.335 m]

PLANINSKA OBLAST: Ennstaler Alpen
DOLINA: Garstnertal
OTVOREN: od sredine maja do kraja septembra
BROJ KREVETA: 34
TELEFON: +43 (0) 664 594 97 17
MAIL: info@hofalmhuette.at
LINK: http://hofalmhuette.at/
PLANINARENJE/PENJANJE: Grosser Pyhrngas 2.244 m (dva i po sata)

Naturfreunde- hütte Feuerk- ogel am Krana- bethsattel [1.530 m]

PLANINSKA OBLAST: Salzkammergut
DOLINA: Weissenbachtal
OTVOREN: od kraja juna do kraja oktobra
BROJ KREVETA: 43



TELEFON: +43 6133 54 82
MAIL: mail@naturfreunde-ebensee.at
LINK: www.naturfreunde-ebensee.at
PLANINARENJE/PENJANJE: Alberfeldkogen 1.707 m (45 minuta)

Feichtauhütte [1.360 m]

PLANINSKA OBLAST: Oberösterreichische Voralpen
DOLINA: Steyrtal
OTVOREN: od maja do kraja oktobra
BROJ KREVETA: 42

TELEFON: +43 (0) 660 16 34 824
MAIL: steyr@sektion.alpenverein.at
LINK: www.alpenverein.at/steyr/
PLANINARENJE/PENJANJE: Hoher Nock 1.963 m (2 sata)

Hochleckenhaus [1.572 m]

PLANINSKA OBLAST: Salzkammergut
DOLINA: Kiental
OTVOREN: od kraja aprila do kraja oktobra
BROJ KREVETA: 94 (zimski soba 10)

TELEFON: +43 7672 23015
MAIL: hochleckenhaus@gmx.at
LINK: www.alpenverein.at/huetten/index.php?huette_nr=0100
PLANINARENJE/PENJANJE: Hochleckenkogel 1.691 m (1 sat)

Anton-Schosser- Hütte [1.157 m]

PLANINSKA OBLAST: Oberösterreichische Voralpen

DOLINA: Steyrtal
OTVOREN: otvoren uvek osim sredinom od sredine aprila do novembra
BROJ KREVETA: 24
TELEFON: +43 7255 20 620
MAIL: ebner.maria@gmx.net
LINK: www.schosser-huette.at
PLANINARENJE/PENJANJE: Hohe Dirn 1.134 m (30 minuta)

Prielschutzhaus [1.420 m]

PLANINSKA OBLAST: Totesgebirge (Ob)
DOLINA: Loigistal
OTVOREN: od sredine aprila do sredine novembra
BROJ KREVETA: 151 (zimski soba 10)
TELEFON: +43 7564 20 602, +43 664 1168407
MAIL: prielschutzhaus@direkt.at
LINK: www.prielschutzhaus.com/
PLANINARENJE/PENJANJE: Grosser Priel 2.515 m (3 sata)

Lambacher Hütte [1.432 m]

PLANINSKA OBLAST: Totesgebirge (Ob)
DOLINA: Obertrauntal
OTVOREN: od maja do kraja oktobra
BROJ KREVETA: 42
TELEFON: +43 664 1853843
MAIL: huette.lambach@oeav.at
LINK: www.alpenverein.at/lambach
PLANINARENJE/PENJANJE: Sandling 1.717 m (sat i po)

Dümlerhütte [1.495 m]

PLANINSKA OBLAST: Totesgebirge (Ob)
DOLINA: Pyhrntal
OTVOREN: od početka maja do kraja oktobra
BROJ KREVETA: 80 (zimski soba 12)
TELEFON: +43 7562 86 03, +43 664

3737688
MAIL: duemlerhuette@aon.at
LINK: www.alpenverein.at/duemlerhuette
PLANINARENJE/PENJANJE: Rote Wand 1.847 m (sat i po)

Grünburger Hütte [1.080 m]

PLANINSKA OBLAST: Oberösterreichische Voralpen
DOLINA: Steyrtal
OTVOREN: od početka maja do kraja oktobra, vikendom i praznicima
BROJ KREVETA: 30 (zimski soba 10)
TELEFON: +43 7257 208 16, +43 664 5908962
MAIL: -
LINK: www.gruenburgerhuette.or.at
PLANINARENJE/PENJANJE: Hochbuchberg 1.273 m (30 minuta)

Seethalerhütte (Dachstein- warte Hütte) [2.740 m]

PLANINSKA OBLAST: Dachstein (Ob)
DOLINA: Echerntal
OTVOREN: od početka juna do kraja oktobra
BROJ KREVETA: 12
TELEFON: +43 664 32 40 640
MAIL: seethalerhuette@aon.at
LINK: www.alpenverein.at/seethalerhuette
PLANINARENJE/PENJANJE: Hoher Dachstein 2.993 m (1 sat)

Gmundner Hütte [1.666 m]

PLANINSKA OBLAST: Oberösterreichische Voralpen
DOLINA: Trauntal
OTVOREN: od početka maja do

kraja oktobra
BROJ KREVETA: 52
TELEFON: +43 699 12 64 31 90, +43 699 12643190
MAIL: GAuinger@hotmail.com
LINK: www.gmundnerhuetten.at
PLANINARENJE/PENJANJE: Traunstein 1.691 m (15 min)

Rieder Hütte

[1.575 m]

PLANINSKA OBLAST: Salzkammergut
DOLINA: Weissenbachtal
OTVOREN: od početka maja do kraja oktobra
BROJ KREVETA: 45 (zimski soba 8)
TELEFON: +43 676 73 60 535
MAIL: -
LINK: www.riederhuetten.at
PLANINARENJE/PENJANJE: Grosser Höllkogel 1.862 metara (45 min)

Zellerhütte

[1.575 m]

PLANINSKA OBLAST: Totesgebirge (Ob)
DOLINA: Loigistal
OTVOREN: od sredine aprila do kraja oktobra
BROJ KREVETA: 43
TELEFON: +43 664 41 12 717
MAIL: info@zellerhuetten.at
LINK: www.zellerhuetten.at
PLANINARENJE/PENJANJE: Lagelsberg 2.014 m (1 sat)

Goiserer Hütte

[1.592 m]

PLANINSKA OBLAST: Salzkammergut
DOLINA: Gosautal

OTVOREN: od sredine maja do kraja oktobra
BROJ KREVETA: 32 (zimski soba 10)
TELEFON: +43 664 98 72 241
MAIL: goisererhuetten@gmx.at
LINK: www.goisererhuetten.at
PLANINARENJE/PENJANJE: Hoch Kalmberg 1.833 m (1 sat)

Simonyhütte

[2.203 m]

PLANINSKA OBLAST: Dachstein (Ob)
DOLINA: Echerntal
OTVOREN: od juna do kraja septembra; od decembra do 15. aprila.
BROJ KREVETA: 136
TELEFON: +43 664 91 84 174
MAIL: info@simonyhuetten.com
LINK: www.simonyhuetten.at
PLANINARENJE/PENJANJE: Hoher Dachstein 2.993 m (4 i po sata)



PHOTO: TOMAS LABURDA



Welser Hütte

[1.815 m]

PLANINSKA OBLAST: Totesgebirge (Ob)
DOLINA: Almtal
OTVOREN: od početka juna do kraja septembra
BROJ KREVETA: 128 (zimski soba 30)
TELEFON: +43 7616 80 88, +43 664 1765608
MAIL: -
LINK: www.welserhuetten-gruenau.com
PLANINARENJE/PENJANJE: Grosser Priel 2.515 m (3 sata)

Bosruckhütte

[1.036 m]

PLANINSKA OBLAST: Ennstaler Alpen
DOLINA: Garstnertal
OTVOREN: od maja do kraja oktobra; od kraja decembra do Uskrsa.
BROJ KREVETA: 44
TELEFON: +43 664 13 43 181
MAIL: info@bosruckhuetten.at
LINK: www.bosruckhuetten.at
PLANINARENJE/PENJANJE: Grosser Pyhrgas 2.244 m (3 sata)

Gablonzer Hütte

[1.550 m]

PLANINSKA OBLAST: Dachstein (Ob)
DOLINA: Gosautal
OTVOREN: od maja do kraja oktobra; od početka decembra do početka aprila.
BROJ KREVETA: 72
TELEFON: +43 6136 84 65, +43 664 4333999
MAIL: office@gablonzerhuetten.at
LINK: www.gablonzerhuetten.at
PLANINARENJE/PENJANJE: Grosser Donnerkogel 2.054 m (sat i po)

Adamekhütte

[2.196 m]

PLANINSKA OBLAST: Dachstein (Ob)
DOLINA: Gosautal
OTVOREN: od kraja maja do početka oktobra.
BROJ KREVETA: 95 (zimski soba 6)
TELEFON: +43 664 54 73 481
MAIL: -
LINK: www.adamek.at
PLANINARENJE/PENJANJE: Hoher Dachstein 2.993 m (2 i po sata)

IZAZOV 7 vrhova

Među planinarima danas postoji jedan veoma popularan izazov: „**7 Summits Challenge**“, ili „**Izazov 7 vrhova**“, čiji je cilj popeti se na najviše planine svih 7 kontinenata. Jedan od retkih s naših prostora koji je to uspeo jeste **Naim Logić (BiH)**...



Pristup najvišim vrhovima svih kontinenata grandiozno je postignuće, koje zahtijeva ogromna odricanja, ozbiljan trening i iznimno mnogo vremena i novca. To ostvarenje gotovo iziskuje da vam planinarenje postane prioritetna aktivnost, ponekad čak potiskujući u drugi plan porodične obaveze, finansijske mogućnosti i vremenske rokove. Međutim, čak i ako se potpuno posvetite tom cilju, lako se može desiti da vam za njegovo ostvarenje bude potrebno nekoliko godina, često i decenija!

Da bih vas uveo u priču o cijelom poduhvatu, upoređiću prosječne visine boravka na planini tokom trajanja ekspedicija na najviše tačke kontinenata. Naime, prosječne visine prelaze 3.000 metara. To bez mnogo riječi govori o grandioznosti „Izazova Sedam vrhova“.

Dana 7. januara 2015. godine, izlaskom na Mt. Vinson na Antarcicu, uspio sam kompletirati svih sedam vrhova i savladati ovaj zahtjevni Izazov kao prvi planinar iz Bosne i Hercegovine.

ACONCAGUA, ARGENTINA
6.962 M (27. DECEMBAR 2005.)

Godine 2005. u USA uspostavio sam kontakt sa mojim planinarima i prijateljima još iz Sarajevske škole alpinizma (SŠA) sedamdesetih godina prošlog stoljeća... Formirao sam Društvo bosanskih planinara u Sjevernoj Americi – NABMA (North American Bosnian Mountaineering Association). Bili smo željni novih zajedničkih tura i otkrivanja

Statistički podaci

O zahtjevnosti Izazova zorno govori i podatak da je za 26,7 godina od uspostavljanja Izazova 1985. godine svega 347 penjača uspjelo da kompletira Izazov. To znači da je to uspijevalo svega oko 13 penjača godišnje. Blizu 15% tih penjača (tačnije 51) bile su žene. Kao što je rečeno, Izazov se može kompletirati izlaskom na Carstensch Pyramid (CP) ili na Mt. Kosciuszko (K). Svega 118 ili oko 34% je uspjelo kompletirati Izazov izlazeći na oba vrha, što sam i ja uradio, znači u prosjeku nešto više od 4 penjača godišnje.

A šta bi statističari rekli – kako bi ovi brojevi izgledali 7. januara 2015. godine, kada sam ja kompletirao Izazov? Trebalo bi, dakle, dodati tri godine (2012, 2013, 2014). Linearnom ekstrapolacijom dobilo bi se da je ukupno 386 penjača kompletiralo Izazov, a 131 su ga kompletirali sa CP & K. Takođe, ne postoji analiza varijante sa Mont Blanc. Bilo bi zanimljivo znati koliko penjača od onih 118 ima i Mont Blanc u svom penjačkom kartonu, što je moj slučaj.

Zanimljiva je analiza uspjehnosti penjača sa prostora bivše Jugoslavije. To je najprije uspjelo Slovencu Viktoru Grošelju, koji je kao 47. kompletirao varijantu sa Mt. Kosciuszkom. Istu varijantu su kompletirali Stipe Božić iz Hrvatske kao 79. i dva druga Slovenca, Davorin-Davo Karničar kao 201. i Franc Oderlap kao 202. Te 2006. godine Davo je bio prvi koji se na skijama spustio sa svih Sedam vrhova. I Basar Čarovac iz Srbije uspio je kompletirati Izazov kao 248., ali varijantu sa Carstensch Pyramid. Primijetićete da ni jedan od njih nije kompletirao Izazov sa Carstensch Pyramid i sa Mt. Kosciuszko – što je meni uspjelo.

Nažalost, Franc Oderlap je 2009. godine poginuo na Manasluu (8.156 m) – na visini od oko 5.800 metara udario ga je komad leda u glavu – nije nosio kacigu! Treba reći da je do 2012. još pet penjača poginulo nakon što su kompletirali Izazov.

Zanimljivo je da je spomenutim 347 penjača za kompletiranje Izazova u prosjeku trebalo 10,3 godine (varijanta CP & K), a njihova prosječna starost 43,6 godine. Oni koji su Izazov kompletirali sa Carstensch Pyramid ili Mt. Kosciuszko u prosjeku su bili nešto brži: 9,5 godina, uz istu prosječnu starost. Dakle, u odnosu na ove prosjeke, ja sam bio više od godinu dana brži (9 godina i 11 dana) i gotovo 19 godina stariji (62 godine i 175 dana).

ljepota svjetskih planina te smo lako definisali sljedeći cilj. Bila je to relativno bliska Aconcagua – div od planine – najviša planina Južne Amerike i najviša planina van Azije. Aconcagua je grandiozna planina, vrijedna najvećeg poštovanja. Po zahtjevnosti, pristup ovom vrhu dovodi se u rang jednog lakšeg osamtisućnjaka. Mada bez tehničkih problema, pristup normalnom rutom traži izuzetnu psihofizičku spremnost.

Tura je trajala 21 dan, a penjački dio 15 dana tokom kojih je trebalo savladati preko 6.700 metara uspona.

Bila je to nezaboravna tura iz više razloga, ali prije svega, konačno smo nakon 20 i više godina bili zajedno





u planini – i to u kakvoj planini. Aconcagua nam je „pokazala zube” svojom čuvenom surovošću i nemilosrdnošću. Sa Aconcague sam ponio i dvije snažne impresije. Jedna je bila vrlo izražena zagrijanost penjača za Izazov Sedam vrhova, a Aconcagua je značajan, čak bi se moglo reći jedan od ključnih elemenata tog izazova. Velika većina penjača je naprosto bila opsjednuta idejom o savladavanju najviših vrhova svih sedam kontinenata i sa velikim žarom su pričali o tome. Druga je bila nezaboravna slika tog dijela Južne Amerike:

- sa italijanskim temperamentom skladno ukomponovanim u okruženje španskih kolonizatora i domorodačkog stanovništva;
- sa prilično isluženim evropskim i mahom italijanskim automobilima u miljeu argentinskog grada Mendoze, punog živopisnih aleja platana;
- sa razvijenim stočarstvom i ukusnim i naglašeno velikim goveđim odrescima (chorizo, lomo, asado...);
- sa kulturnim vinogradarstvom i u svijetu poznatim vinima (malbec, na primjer)...

Ukratko, uspomena koja se zauvijek nosi nakon posjete nepoznatom dijelu svijeta i koja prevaziđe sva očekivanja.

KILIMANJARO, TANZANIA
5.895 M (2. AUGUST 2008.)

Nakon Aconcague, Izazov Sedam vrhova zaista me zaintrigirao, ali mi je isto tako bilo jasno da je Everest, „treći pol” naše planete, sa svojom misterioznom Zonom smrti, ključni element Izazova. Na svim usponima do tada dobro sam podnosio visinu i shodno tome, sljedeći logičan korak bio je pristup osamtisućnjaku. Ja sam po prirodi odmjeran i sistematičan čovjek. Pokušaj uspona

na Everest, na najvišu planinu svijeta, smatrao sam suviše naglim, a time i riskantnim.

Dakle, 2007. godine odlučili smo se za pokušaj uspona na šestu po visini planinu svijeta, Cho Oyu u Himalajima, visoku 8.201 metar. Međutim, greškom organizatora nismo dobili šansu da izađemo na vrh. Bilo je to veliko razočarenje za sve nas, uz malu utjehu da smo svi uspjeli pomjeriti vlastiti visinski rekord na oko 7.130 metara dosegnuvši C2 u aklimatizacionom procesu. Ipak, uspio sam organizovati uspješan uspon na Ama Dablam, po mnogima najljepšu planinu Himalaja, visoku 6.856 metara, i dobro se utješiti.

Nakon toga malo smo „spustili loptu” i naredne, 2008. godine zaputili se na Kilimanjaro u Africi. Kilimanjaro je jedinstven u svijetu po raznolikosti i bogatstvu uzbudljivih avantura koje nudi. Može zadovoljiti sve ukuse: I onih željnih napornog penjanja, ekstremnih uslova, vječnog leda, kao i ljubitelja egzotičnih biljki, rijetkih životinja, novih nepoznatih kultura, novih podneblja... Naprosto nas je oduševio. Išli smo na safari, a upoznali se i sa načinom života lokalnog Maasai naroda. Na samoj planini iskusili smo sve: od džungle prvog dana uspona do sniježnih glečera na vrhu Uhuru Peak (Vrh slobode).

Tura je trajala 12 dana, a penjački dio 7 dana tokom kojih je trebalo savladati preko 5.300 metara uspona.

ELBRUS, RUSSIA – 5.642 M (15. JULI 2010.)

A onda, 2009. godine ukazala se šansa za odlazak na Krov svijeta. Naime, naši ljudi su organizovali ekspediciju na Everest, kojoj sam se i ja pridružio. Namjera je bila pristupiti Everestu sa sjevera, iz Tibeta. No, bio je to, kako ja volim reći, Everest na balkanski način, jer svašta je tu bilo, a najviše razočarenja. Uz to, Everest nam je pokazao svu svoju nemilosrdnost i goropadnost.

Na moje razočarenje, moji prijatelji su se prilično ohladili od Izazova Sedam vrhova. Ja sam ipak nastavio – moj naredni cilj je bio najviši vrh Evrope. Na Mont Blancu (4.810 m) koji je zadugo smatran najvišim vrhom Evrope bio sam još davne 1978. Ipak, i pored dugogodišnje prepirke o tome gdje ustvari pripada kavkasko gorje: Evropi ili Aziji – velika većina je mišljenja da je najveći vrh Kavkaza Elbrus, visok 5.642 metra ujedno i najviša tačka Evrope. Čim sam ugledao njegovu impozantnu figuru sa prostranim sniježnim padinama, odluka je pala: pokušaću ga osvojiti na skijama.

I uspio sam. Elbrus se nalazi u okruženju dva velika izvora vlage: Crno more na zapadu (udaljeno oko 200 km) i Kaspijsko jezero/more na istoku (udaljeno oko 900 km), što uzrokuje naglašeno promjenljive vremenske uslove. Brzina kretanja na skijama umnogome mi je pomogla da izbjegnem sve nedaće nestabilnog vremena.

Tura je trajala 11 dana, a penjački dio samo 5 dana tokom kojih je trebalo savladati preko 2.400 metara uspona.

DENALI, USA – ALASKA – 6.194 M (7. JULI 2011.)

Oduševljen izlaskom na skijama na Elbrus odlučio sam da nešto sli

no pokušam i sa Denalijem, najvišim vrhom Sjeverne Amerike. Denali je planina ekstrema: Najviša je planina Sjeverne Amerike; izdiže se iznad svoje okoline (600 m) za preko 5.500 metara, čak više nego Everest (8.850 m) koji se iznad okolne tibetanske visoravni na oko 5.200 m izdiže za oko 3.700 metara, a lokacija unutar polarnog kruga podrazumijeva nesvakidašnje klimatske uslove. Takvi ekstremni uslovi na Denaliju uzrokovali su do sada preko 100 žrtava (2011. godine kada sam ja bio tamo bilo ih je 6).

Penjači sami nose sve potrebno za gotovo mjesec dana i, usprkos upotrebi sanki, gotovo svi tvrde da nikada nisu

Lična statistika

O veličini poduhvata najbolje govore sljedeće činjenice:
– obavio sam 57 letova avionom;
– slijetao sam u 30 različitih gradova i sela/glečera;
– u avionu sam proveo ukupno 273 sata, što je 11 dana i 9 sati;

– preletio sam 193.706 km, što je kao da sam pet puta obletio Zemlju (tačnije 4,83 puta jer je dužina ekvatora 40.066 km);

– ukupno sam promijenio 140 vremenskih zona;
– proveo sam 174 noći, što je blizu pola godine izvan svoje kuće, bez porodice, uglavnom u šatoru – na ledu;
– ukupno sam savladao 53.000 metara uspona, ili prosječno 414 metara dnevno;

– u pripremama za ove ekspedicije savladao sam više od 700 km uspona (tačnije 702.630 m), ili prosječno 6.066 metara mjesečno, odnosno 1.400 metara sedmično.

Istorijat „Izazova”

A otkud uopšte ideja o obilasku najviših tačaka svih kontinenata?

Amerikanac Richard Bass, teksaški biznismen, postavio je sebi 1980. godine impresivan cilj: da ispenje najviše planine na svih sedam kontinenata. Za to mu je trebalo pet godina. Dana 30. aprila 1985. godine, nakon što je ostvario svoj cilj, obznanio ga je i nazvao Planinarskim izazovom Sedam vrhova. Umro je ovoga ljeta (26. jula) u 85. godini.

Međutim, osim što predstavlja svojevrsnu avanturu, izazov Sedam vrhova ima i edukativni karakter. Jer da bi zaokružili izazov Sedam vrhova, penjači neminovno postaju svjetski putnici. Putovanjima širom svijeta upoznaju kulturu i običaje drugih naroda, što im otvara nove vidike. To predstavlja posebnu draž ovog planinarskog izazova.

nosili teže terete. A, uputiti se na skijama u 60-toj godini u osvajanje ovog gorostasa je - prvorazredni izazov. Za organizatora sam odabrao Mountain Trip (MT) iz Kolorada koji su do tada uspjeli izvesti samo jednu grupu na vrh Denalija na skijama. Zanimljiv podatak je da se sa Denalija 1972. prvi na skijama spustio Švajcarac Sylvain Saudan, otac ekstremnog skijanja (sjećam se njegovog filma koji sam gledao u Chamonix-u).

Tura je trajala 22 dana, a penjački dio 17 dana tokom kojih je trebalo savladati blizu 7.100 metara uspona. Mada je tura trajala tri sedmice, sve se odigralo u jednom danu, pri dnevnoj svjetlosti, jer noći praktično i nije bilo. Druga zanimljivost: Na Denaliju se koristi posebna tehnika prenošenja tereta u dva navrata. Naime, između dva kampa najprije se ponese oko polovine tereta i zakopa u snijeg negdje na pola puta te se vrati na spavanje u donji kamp. Sljedeći put se donji kamp sa ostatkom tereta prenese u gornji kamp, a naredni put se vrati po zakopani dio tereta.

Uspion na Denali bio je izuzetno zahtjevan i iziskivao je gotovo nadljudske napore. No, istovremeno ukazao je i na to da sam fizički spreman i za Krov svijeta.



EVEREST, NEPAL – 8.850 M (12. MAJ 2012.)

Ohrabren prošlogodišnjim uspješnim pristupom Denaliju na skijama, uz činjenicu da PSBiH obilježava 120 godina organizovanog planinarenja u BiH, a ja navršavam 60, kada po američkim zakonima mogu posuditi novac iz svog penzionog fonda (troškovi ekspedicija su druga krupna stavka Izazova Sedam vrhova), ponukalo me je da razmišljam i pokušam nešto „golemo“ – možda 'Krov svijeta'? Doda li se tome da je 2012. godina Zmaja ili GODINA SREĆE po kineskom kalendaru – nedoumice više nije bilo: 2012. je moja godina za Mt. Everest!

Ovoga puta uspon je bio uspješan, a izveden je sa juga iz Nepala, stopama Edmunda Hillarya i Norgaya Tenzinga. Detalj koji se teško zaboravlja je ledopad Khumbu glečera iznad BC-a koga je Messner opisao kao "Raj, a u isto vri-

jeme i pakao Himalaja!" Ja bih dodao: "Ruski rulet Himalaja!", jer zaista je teško predvidjeti da li ćete iz njega izaći živi. Konačno, tu je u snježnoj lavini 18. aprila 2014. godine život izgubilo 16 Sherpa penjača i nosača. Prilikom mog prvog prolaza kroz ledopad ja sam se naprosto prenerazio i odlučio da više tuda ne idem, izuzev jurišnog dana na vrh. Aklimatizacioni proces sam obavljao višestrukim usponima prema Pumori (7.165 m).

Drugi važan detalj je preživljavanje u Zoni smrti u uslovima ekstremno razrijeđenog zraka. Zaista je teško predočiti šta se sve događalo tokom uzbudljivih 59 dana i noći, punih radosti do suza, bolova do plača, iščekivanja do nesаницe?... Jer područje 'Krova svijeta' je područje krajnosti, gdje je između smijeha i suza samo tanka nit, gdje se san i java nejasno prepliću, gdje se smrztotine i opeklane

teško razlikuju i konačno, gdje su život i smrt tako bliski! To područje se stoga i zove ZONA SMRTI!

Evo kako bih, po njihovoj važnosti, poredao činioce od kojih zavisi uspješan uspon na Everest:

1. Vremenski uslovi (vjetar ne jači od 50 km/h);

2. Odluke organizatora uspona (trebalo bi da imaju pristup najpouzdanijoj vremenskoj prognozi i da donose odgovarajuće odluke, nastojeći optimalno koristiti logistiku; ponašati se kao „slobodan strijelac“ na Everestu, ravno je samoubistvu);

3. Genetske predispozicije penjača (pluća trebaju „znati“ izvući maksimum kiseonika iz razrijeđenog zraka, a to se već ne može naučiti ili utrenirati. To treba da je u genima, s tim se treba roditi!);

4. Iskustvo i mentalna snaga penjača;

5. Fizička snaga i izdržljivost penjača.

Dakle, što je planina veća, to fizička snaga sve više gubi na značaju, a mentalna snaga i drugi činioći postaju sve dominantniji. Nemojte me pogrešno shvatiti i zaključiti da je fizička snaga nevažna, jer je posljednja na gornjoj listi! NE! Dapače, morate biti maksimalno fizički spremni, kao „nikada do tada“, ali i svjesni da u slučaju Everesta to nije presudno! Na primjer, ako vam vremenski uslovi to ne dozvole, nećete uopšte imati niti priliku da pokažete u kakvoj ste fizičkoj formi.

Tura je trajala 59 dana, a penjački dio 52 dana tokom kojih je trebalo savladati oko 18.000 metara uspona.

Nekoliko interesantnih činjenica: Do danas je bilo 4.079 pojedinačnih, a ukupno 7.001 pristup vrhu (4.423 s juga, 2.578 sa sjevera), od toga, 416 žena. Teško za povjerovati,



ali 192 pristupa vrhu su bila bez dodatnog kisika (2,7%). Nažalost, tom prilikom registrovane su 282 žrtve (174 žrtve u pristupu s juga, 108 sa sjevera), a među njima 114 Sherpa. 2012. godine bilo je 10 žrtava što predstavlja treću najgoru sezonu na Everestu.

CARSTENSZ PYRAMID, INDONESIA 4.884 M (20. NOVEMBAR 2013.)

Nakon Everesta sam shvatio da je i Izazov Sedam vrhova za mene realno ostvarljiv. Moj naredni cilj bio je najviši vrh Australazije – Carstensz Pyramid u srcu džungle Papue na ostrvu New Guinea. Pristup vrhu kroz teško prohodnu džunglu slovi za najtežu planinarsku stazu na svijetu. Da, ova tvrdnja nije daleko od istine – ja se težom planinarskom stazom u svom životu do sada nisam probijao.

Područje Carstensz Pyramid se nalazi u tropskom pojasu sa izuzetno vlažnom klimom. Vlažnost rijetko silazi ispod 80%. Gotovo svakog dana u nekoliko navrata pada obilna kiša tako da godišnje zna pasti i do teško shvatljivih 10.000 litara po kvadratnom metru. Sve ovo izuzetno pogoduje bujnoj vegetaciji koja formira gotovo neprohodnu, gustu džunglu. Lokalno stanovništvo gotovo da ne nosi nikakvu odjeću, a za probijanje kroz džunglu koriste mačete. Kreću se bosonogi, stopala so im malo šira, a imaju čudnu sposobnost da se nožnim prstima hvataju za korijenje drveća u blatu i unapređuju svoju pokretljivost i stabilnost pri kretanju. Etnički sastav blizu tri miliona Papuanaca je vrlo raznovrstan te govore sa blizu 270 različitih jezika i dijalekata. Enorman broj različitih jezika uzrokovan je nemogućnošću međusobnog komuniciranja zbog neprohodnosti džungle – čak i za njih! Mnogobrojna primitivna plemena kao da su tek izašla iz kamenog doba, a tek prije nekoliko generacija su prevazišli ljudožderstvo. Glavno oružje su im luk i strijela, te otrovne strelice na duvanje.

Nakon šest dana probijanja kroz glib gotovo neprohodne džungle izlazi se pod impresivan krečnjački greben. Pristup Carstensz Pyramid slovi za tehnički najteži (V+) od svih Sedam vrhova. Najteži dio uspona je Tirolska traverza – 15-tak metara procjepa u stijeni koji se savladava po improvizovanoj žičari po razapetom užetu. Procjep je dubok 30-tak metara iznad oko 600 metara dubokog ambisa.

Tura je trajala 20 dana, a penjački dio 15 dana tokom kojih je trebalo savladati preko 6.100 metara uspona.

U povratku sam svratio na Australiju i njihovu najvišu planinu – Mt Kosciuszko visoku 2.228 metara.

VINSON, ANTARCTIC 4.897 M (7. JANUAR 2015.)

Mt Vinson na Antarcicu je ne bez razloga ostao posljednji u nizu od Sedam vrhova – jednostavno: najskuplji je! Finansijsko naprezanje zbog odlaska na Antarcicu bio je na granici podnošljivog.

A da li je vrijedilo „potegnuti“ čak „dole ispod“ na krajnji jug naše planete na taj kontinent superlativa: naj-suroviji, najhladniji, najvjetrovitiji, najsuhliji, najudaljeniji, najneistraženiji, najnenaseleniji, najočuvaniji, najvisočiji, najskuplji...? Možda ćete se iznenaditi, ali moj odgovor je: Da – vrijedilo je!



Jer, Antarcic je toliko poseban, toliko jedinstven, toliko fascinant... da ja uopšte neću ni pokušavati da vam to objasnim iz prostog razloga jer mislim da je to nemoguće – to jednostavno treba doživjeti! Izniječū vam neke činjenice koje predstavljaju samo nekoliko kockica impresivnog mozaika koji se kompletno može sagledati samo odlaskom „dole ispod“, odlaskom na Antarcic.

- Najniža temperatura ikada zabilježena, -93,2°C, izmjerena je upravo na Antarcicu, u augustu 2010. godine.

- Tu se nalazi oko 90% rezervi leda i oko 70% zaliha svježe vode na Zemlji. Čak 98% njegove površine je prekriveno ledom prosječne debljine od oko 2.500 metara. Najveća izmjerena debljina leda je 4.776 m. Ako bi se ovaj led istopio, nivo mora u svijetu bi porastao za 70 metara! Stoga ne bi trebalo da čudi što je Antarcic najvisočiji kontinent – njegova prosječna visina je 2.194 m. Najviša tačka formirana od leda je na 4.093 m, a najvisočiji je Mt. Vinson 4.897 m – stjenoviti zaledeni greben. Antarcic ima funkciju 'frižidera' za Zemlju jer reguliše morske struje i svjetsku klimu. I najmanji poremećaj na Antarcicu imao bi katastrofalne posljedice po svjetsku klimu. Stoga se



posebna pažnja poklanja ekološkoj zaštiti tog jedinstvenog sistema.

- Na Antarcicu ljudi ne žive. Dole se samo izmjenjuju posade međunarodnih istraživačkih laboratorija. Smatra se da ih ima oko 5.000 tokom ljeta, a oko 700 tokom zime. Ipak, života dole ima, a najzanimljiviji primjerak su pingvini.

- Unutrašnjost Antarcica ima izuzetno suhu klimu, sa svega 20 mm padavina godišnje, što ga dovodi u rang gotovo upola manje Sahare, pustinje u Africi. U stvari, Antarcic predstavlja najveću pustinju na Zemlji (za trećinu je veći od Evrope i gotovo dva puta veći od Australije), pa ga često nazivaju Zaledenom pustinjom. Razlog je tanji vazdušni omotač, a zbog time uzrokovano manjeg atmosferskog pritiska, izmjerena visina Mt Vinson od 4.897 metara se fiziološki osjeća kao 5.486 metara.

- Sjetih se jednog detalja: pio sam vruć čaj od 'majčine dušice' (planinska biljka). Ostatak čaja prosuh u velikom luku dalje od sebe. Zapanjujuće: prije nego što pade na tlo (led), čaj se kristalizira u snijeg – snijeg sa okusom majčine dušice!

- Konačno, nigdje na svijetu nisam imao tako snažan osjećaj da se nalazim na drugoj planeti kao na Antarcicu, mada sam bio potpuno svjestan da (još) nisam 'ispaljen raketom' van ovozemaljskih prostora.

Tura je trajala 19 dana, a penjački dio 10 dana tokom kojih je trebalo savladati preko 3.300 metara uspona. Sve na Antarcicu i Mt. Vinsonu jedinstveno je i teško zamislivo. Stoga je uspon na najvišu tačku ledenog kontinenta kruna nezaboravnih pristupa najvišim vrhovima kontinenta svijeta.

Uz Aconcaguu Mt Vinson se penje u vrijeme kada rijetko koja druga značajnija planina u svijetu. Stoga je dole na 'ledu' bilo jako puno eminentnih imena iz svijeta planina. Iznenadih se sa koliko od njih se već dobro poznajem. Podsjeti me to da je ispravnije putovanja u planinu računati brojem uspostavljenih prijateljstava, a ne brojem pređenih milja.

EPILOG

Ako ste kojim slučajem dobili želju da se i vi okušate sa 7 vrhova, evo i mojih 7 ključnih elemenata (broj 7 mi se sve više sviđa!) na koje treba obratiti posebnu pažnju pri planiranju ovakvog poduhvata:

1) Zbog vašeg unutrašnjeg mira, od izuzetne su važnosti razumijevanje i podrška porodice. Bilo bi takođe dobro imati društvo prijatelja u ostvarenju cilja – ako ne cjelokupnog, onda barem u osvajanju pojedinih vrhova. Treba znati uskladiti radne obaveze, naporne treninge, dugotrajne ekspedicije – ali ne zanemariti porodicu i naći vremena za drage prijatelje.

2) Razmotrite budžet, prihode, troškove i zapitajte se možete li finansijski podnijeti ovakav napor? Ako ne možete, da li postoji rješenje za ovaj vrlo važan problem?

3) Postepenim povećavanjem zahtijevnosti i visine ciljeva treba spoznati do koje visine je vaše tijelo u stanju 'nositi' se sa uslovima razrijeđenog zraka. Ne podnose svi dobro velike visine i zato ne treba biti tvrdoglavo uporan u nastojanju da se nastavi uspon. Nije nikakva sramota odustati od vrha! To je hrabrije i mudrije nego srljati u propast i uništiti zdravlje i organizam. To što neko ne podnosi velike visine nije nikakav hendikep, čak ne mora biti ni znak neke bolesti. Veoma je privlačno, zdravo i uzbudljivo planinariti i po planinama umjerene i srednje visine. Treba slušati glas zdravog razuma: nijedna planina nije vrijedna ni vašeg smrznutog prsta, a kamoli vašeg života.

4) Treba jačati mentalnu snagu izlažući se surovim uslovima u planini, po mogućnosti sto sličnijim onima koje možete očekivati na Sedam vrhova: iskusiti kišu i snijeg, kretati se po mraku, savladati elemente orijentacije i preživljavanja te načine noćenja, poznavati opasnosti od snježnih lavina i kako ih pravilno retirirati. Što je iskustvo iz planine bogatije, to je manje situacija u planini koje vam mogu prirediti iznenađenje.

5) Treba raditi na fizičkoj spremi – dugoročno. Dobra kondicija znači manje problema u ostvarenju grandioznog cilja: najviših tačaka svih kontinenata.

6) Penjačke vještine treba izoštriti do maksimuma. Navezati se na užu, napraviti osnovne čvorove od užeta i prusike, montirati dereze... Treba znati sve to uraditi i zavezanih očiju!

7) Treba koristiti najkvalitetniju opremu koja se može naći na tržištu. Ne smije se dozvoliti da loš kvalitet opreme spriječi ostvarenje cilja. Ili još gore, da se zbog loše opreme izgube prst(i) na ruci, na nozi, ili život na visini iznad 8.000 metara!

Konačno, ono što je glavna motivacija i draž ovakvog golemog cilja – ne zaboravite sve vrijeme uživati u planini! **Planina i putovanja neiscrpan su izvor uživanja koje će vam obogatiti život do neslučenih razmjera!** ■

GROSSGLOCKNER

Suze u očima istočnog Tirola

Planinarska akcija „Alpi, Grossglockner 2015“, u organizaciji **PK „Balkan“** iz Beograda (Srbija), održana je od 23. do 26. septembra. Uspon je izveden normalnom rutom i okupio je planinare iz više društava...



Od 23. do 26. septembra 2015. godine učestvovao sam na planinarskoj akciji „Alpi, Groskglokner 2015“ u organizaciji PK „Balkan“ iz Beograda. Ukupno smo savladali oko 1.500 metara visinke razlike uz pređenih oko 15 km. Na stazi smo proveli nešto više od 19 sati za dva dana. Pored mene, iz PSD „Stražilovo“ Sremski Karlovci učestvovao je i Edin Oprašić. Uspom je izveden normalnom rutom.

Kasnim na odredište u Beogradu akademskih 15 minuta. Srećom, to ne predstavlja problem jer još traje pakovanje opreme u mini bus zbog velikog broja učesnika. Pozdravljam se sa drugarima iz Novog Sada. Tu su Edin, zatim Vlada, Nikola i Goran iz PK „Sirig“, a tu je i Jovana Moki iz alternativne družine „Šipak“. Pored učesnika akcije, tu su i naši dragi prijatelji koji nas ispraćaju, bodre i žele nam uspešan uspon. Oko pola devet krećemo. Ima nas ukupno 32 planinara iz Srbije, BiH i Makedonije.

Migrantska kriza je doživela vrhunac. Mađari zatvorili granicu, a danas i Hrvati. Plan je da u Hrvatsku uđemo preko Bosne i zatim nastavimo putovanje kao što je predviđeno. Branko je imao dojavu direktno sa graničnog prelaza. Sve to utiče da naše putovanje traje duže od planiranog. Iskreno, nisam verovao da ćemo uspeti da uđemo



u Hrvatsku imajući u vidu političke okolnosti. Na Rači smo se zadržali oko sat vremena, a toliko i na ulazu u Hrvatsku. Konačno, nakon celonoćnog putovanja ulazimo u Sloveniju, gde pravimo pauzu za doručak. Rano pre podne napokon stižemo u Austriju. Vozimo se dugo kroz Austriju. Stižemo u Linc u ranim popodnevnim satima, pa onda u Kals. U Kalsu iz trećeg puta ubadamo put za Groskglokner. Stižemo do parkinga Lukner Haus (1.910 m) negde oko 14,30 h. Tu kreće naš uspon.

Po programu je trebalo da stignemo oko 8 h ujutro i postanemo svesni da će nas uhvatiti noć na stazi. Prema instrukcijama vodiča Branka Dikića pakujemo ličnu opremu nekih pola sata i

polazimo. Pomoćnici su Radomir Mikić i Mihajlo Jovanović. Užarija je takođe raspoređena. Vreme je idealno. Sunčano i vedro bez vetra, a temperatura oko 15 stepeni. Juče je prestao sneg koji je padao dva dana. Sada se topi i čuje se huk reke. Staza nas vodi prvo do doma Lucknerhute 2.241 m. To je praktično širok šumski put. Uživamo u arišu i mirisu četinarske smole. Stižemo do doma za nekih pola sata i tu pravimo prvu kratku pauzu. Sve vreme krećemo se izuzetno sporo kako bi se adaptirali na nadmorsku visinu. Uspom serpentinskom stazom nastavljamo do doma Študlhute (2.802 m) gde pravimo drugu pauzu. Tu se okrepljujemo obrokom i pićem. Dom je prelep. Ovaj dom je interesantan iz razloga što je uobičajena polazna



tačka za uspon grebenom Stuedlgrat (UIAA III-IV, 600 m) na vrh Groskgloknera. Montiramo dereze i uspom nastavljamo preko glečera Kenigce kad domu Erzherzog Johanhute. Preko kamenitog terena polako stižemo do zone snega. Ovde se upoznajemo sa Draganom i Marinom. Njih dve su već bile na Mon Blanu. Deluju prilično opušteno i uživaju u svakom trenutku.

Uskoro nas hvata noć i temperatura polako pada a vetar se pojačava. Neposredno pre prelaska sa glečera na stenu montiramo kompletnu opremu za osiguranje, šlemove, pojaseve, prusike i karabinere i prelazimo drveni mostić preko ledničke pukotine. Jako je hladno i ovde se napravio mali čep. Ja sam negde na sredini kolone. Imam male probleme na samom ulasku u stenu ali se brzo snalazim i dalje se penjem uredno. Krećemo se sporo i često čekamo penjače ispred nas da prođu određene deonice, pa zatim

nastavljamo sa penjanjem. Mnogo snage nam oduzima stalno skidanje i kačenje karabinera na sajlu, ali sigurnost mora da bude na prvom mestu.

Do doma Erz-Hercog Johan Hute na visini od 3.454 m dolazimo u ponoć. Svi smo umorni ali srećni. Okrepljujemo se supom od povrća i raznim čajevima. Promrzli smo žestoko. Pivo nam nije ni na kraj pameti. Dom je lep i domaćini su ljubazni. Smeštamo se na spratu. Shvatam da smo napravili podvig. Ovo je najviša nadmorska visina na kojoj sam do sad bio a popeo sam se noću. Osećam blagu mučninu pa unosim velike količine tečnosti. Još uvek ne razmišljam mnogo o sutrašnjem usponu. Adrenalin se i dalje diže. Gledam oko sebe i svi su u blagom transu. Izgleda da mnogi osećaju blage simptome visinske bolesti. Domaćini ubrzo zatvaraju kafanu i svi se smeštamo po krevetima.

Ujutro ustajemo oko 7 h, pijemo kafu i doručujemo. Pakujemo sada samo najneophodnije stvari za finalni uspon na vrh a ostatak ostavljamo u domu. Na uspon ka vrhu krećemo oko 8,30 h. Vreme je vedro i sunčano. Pre nas je ka vrhu već krenulo nekoliko grupa planinara. Penjemo se preko snežne padine bez navede do kuloara koji je ulaz u stenu Malog Gloknera. Mimoilazimo se sa jednom grupom koja se spušta u navezi. Kada smo prošli kulaor i izašli na greben vodiči fiksiraju užu i to oduzima dosta vremena. Čekamo dosta vremena da bi napravili samo nekoliko koraka. Ipak, napredujemo. Penjemo se polako i sigurno i mimoilazimo se sa drugim grupama. Sve ostale grupe se kreću u dvojnim navezama i ne koriste fiksno užu. Vidim da im nije baš po volji što moraju da se guraju sa nama na stazi. Na steni ima dosta snega i leda, tako da praktično penjemo „miks“. Svima nam dosta pomažu



metalne šipke zabodene u steni. Dereze odlično prijanjaju ali mi nije baš svedeno. Iako je stena odlična, puna oprimaka, greben je eksponiran. Ispod nas su velike provalije sa obe strane. Ne znam da li zbog nadmorske visine, ali svaki pokret mi je bio sve teži i teži a dah sve ubrzaniji. Ne pada mi na pamet da izvadim telefon iz džepa i opalim koju fotku. U momentima kada se mimoilazimo ili me neki planinar obilazi, potpuno se zaustavim. Ne pada mi na pamet da otkačim karabiner, već čekam da prođe a zatim polako nastavljam svoje kretanje.

Penjemo se prvo na Mali Glokner (3.782 m), a zatim se spuštamo do sedla širine pola metra, tzv. Glokner uski prevoj. Znam da je ovo ključni momenat i veoma sam koncentrisan. Tu, na spustu, postavljena je sajla za koju se hvatamo, dok je pored fiksno uža na koje smo nakačeni. Sa sedla se penjemo na sam vrh Grosgloknera. Prvi deo stene Grosgloknera je jako strm, da bi zatim uspon postajao sve blaži. Konačno izlazimo na sam vrh. Vidim krst koji je potpuno prekriven snegom. Pored mene su Goran i

Vlada. Podižemo cepine u vazduh. Dugo sam čekao ovaj momenat i bio sam uzbuđen mesecima zbog ovog uspona. Suze kreću niz lice same od sebe. Ovo mi je bio najteži vrh na koji sam se popeo. Grlim Edina i govorim mu da mi je jako teško ali da sam dobro i da sam mnogo srećan što smo izašli na vrh. Zatim čestitam Jovani i ostalim drugarima na velikom uspehu.

Svih 32 učesnika akcije se popelo na Grosglokner. Gotovo da nismo svi ni mogli gore da stanemo. Pogled je odličan i svi

uživamo. Ispod nas su oblaci iz kojih izranjaju mlečno beli vrhovi. Fotkamo se sa zastavama država, sponzora i klubova prema običaju. Oprezno i polako se vraćamo nazad istom stazom. Sve ovo traje mnogo duže nego što je planirano zbog fiksiranja užeta i velikog broja učesnika. Pauzu pravimo u domu Johan hute gde kupimo ostatak opreme i obedujemo. Spuštamo se oprežno do glečera osiguravajući se za sajlu. Prelazimo mostić preko ledničke pukotine - sada bez problema, i kada smo izašli na glečer osećam olakšanje.

Priznajem da je ovo za mene bilo jako teško.

Spuštamo se niz glečer do doma Štidlhute, a zatim do Luknerhute. Oko 21 h smo se vratili na parking Luknerhaus. Odlazimo do hotela udaljenog oko 20 km, gde smo prespavali poslednju noć. Nakon doručka smo krenuli nazad ka Beogradu. U povratku smo napravili kratke pauze za obilazak Bledskog jezera i Ljubljane. U Beograd stižemo u kasnim večernjim satima.

Grupa je bila odlična. Na samom kraju, sve pohvale za vodiča, pomoćnike i celokupnu organizaciju

PK „Balkan“. Takođe se zahvaljujem PSD „Stražilovo“ i Alpinističkoj sekciji „Novi Sad“ na pozajmljenoj tehničkoj opremi.

Uspion najlakšim smerom, od doma do vrha, teži je u odnosu na većinu poznatih alpskih vrhova. Smer počinje od planinarskog doma Erchercog Johan (3.454 m). Visinska razlika do vrha iznosi 344 metra, a težina UIAA I-II, sa najvećim nagibom u snegu (led krajem leta) od 35-40 stepeni.

TEKST: ZORAN JAKOVLJEV, PSD „STRAŽILOVO“
FOTOGRAFIJE: JOVANA MOKI SUBIĆ



Pripremna akcija za Ekspediciju ANDI 2016.





Prva ovogodišnja priprema za uspon na vrh Artensonraju (6.025 m) u peruanskin Andima je održana u odličnoj atmosferi planine **Bjelašnica** u blizini **Sarajeva (BiH)**...

Tatjana i ja smo privatnim kolima krenuli u četvrtak 7. januara rano ujutru kako bi stigli u toku dana da se nađemo sa delom ekipe iz Sarajeva i krenemo u pristup kroz olimpijski deo skijališta sve do katuna Bozja - Kunath koji se nalazi u neposrednoj blizini predivnih kotlova.

PUT DO SARAJEVA I USPON DO BIVAKA

Nakon šest sati vožnje stižemo u Sarajevo gde nas dočekuju Davor i Nermin. Dargi je jutros krenuo ka Bjelašnici kako bi stigao ranije i domaćinski pripremio bivač za naš dolazak.

Još pola sata vožnje i stižemo u mesto Babin Do gde se nalazi skijalište na Bjelašnici. Uz toplu čorbu se odmaramo od puta i pripremamo za dalji uspon. Vreme nam je na ruku, delimično vedro i prohladno.

Na planini ima puno ljudi koji se po izboru skijaju, sankaju ili jednostavno uživaju u ovoj lepotici kako je mnogi ovde u Bosni zovu a i šire.

Uspion do katuna je trajao znatno duže nego što smo planirali. Na oznaci koja vam govori da je ostalo samo pet minuta hoda do bivača, mi smo zbog dubokog korastog snega prtili skoro 1,5 h. U mrak stižemo u toplu prostoriju gde nas je sačekao Dragi sa već spremnom večerom. Vreme vedro i hladno, nadamo se da će tako i da ostane sa obzirom na čud ove nepredvidive planine.

Rano ujutru nakon doručka krećemo na uspon do Velikih Kotlova. Iz katuna smo se odlučili da idemo do centralnog dela kotlova gde su najduže zimske smeri.

Opet nas usporava dubok sneg u lavirintu niske kleke. Menjamo se u prčenju kako bi svi sačuvali snagu za pristup do stene i samo penjanje.



Smer uspona je ka desnom rubu kotlova preko sajle do novopostavljene klupe posvećene doajenu bosanskog planinarstva Dragi Bozji. Dalje u toku penjanja smo naišli na jedan od njegovih postavljenih klinova u steni.

Spuštamo se do visine polazne tačke penjanja smerova. Nastavljamo da prećimo padinu dok ne dođemo do centralnog dela stene. Sneg je kompaktan i skoro da se ne propada. Okolo nas prelepi pogledi na stenu koja je obavijena snegom prizivala penjače da je pohode i uživaju u lepoti svoje prirode. Veliki izbor različitih smeri za penjanje, samo je na tome da odabereš i kreneš.



Info

Planina: Bjelašnica BiH

Lokacija: Veliki kotlovi

Datum: 7. - 9. januar 2016.

Učesnici akcije: Nikola Radojević i Tatjana Andrijanić (PK „Železničar“, Beograd), Davor Ciganković, Dragi Novaković i Nermin Grabovica (HPD „Bjelašnica 1923“, Sarajevo)

Sponzor tehničke opreme ekspedicije „Singing rock“



U SMERI

Dogovor je da penjemo u dve naveze: Nikola i Tatjana i Davor, Dragi i Nermin. Sunce iznad nas obasjava izlazne detalje smerova dok je u centralnom delu još uvek sve pod senkom.

Nakon priprema krećemo.

U prvom delu sneg je kompaktan i solidan za penjanje dok se sve to promenilo u drugom delu žljeba. Nagib na početku ne prelazi 55 stepeni a u detaljima u drugom rastežaju su bili do 65 stepeni. Za među osiguranja i sidrište koristimo sve što nam priroda pruža, nisku kleku, stenu i sam sneg. Iz stene imamo prelepe





pogleda ka Sarajevu i Trebeviću. Dan kao izmišljen za boravak na planini.

Smer je dugačak oko 130 m u dva i po rastezaja. Imali smo priliku da penjemo različite tipove snega što je odlično za naš tim jer se treba navići i na malo neugodne uslove zbog završnog uspona na čuveni vrh Arten-sonraju.

Izlazak je neposredno ispod najvišeg vrha planine Opservatorija (2.067 m), gde se nalazi stalno nastanjena meteorološka stanica. Obišli smo spomenik posvećen sedmorici mladih nastradalih planinara koji su se smrznuli pri velikoj oluji na ovoj surovoj planini. U znak sećanja na njih naši klubovi zajedničkim snagama organizuju „Memorijal Bjelašnice“ svake godine u zimskom periodu.



SILAZAK DO KATUNA

Vreme se menja i počinje da duva jak vetar. Doneli smo odluku da se spuštamo do katuna kako bi pripremili drva i sve ostalo za boravak do sutra ujutru. Krećemo kružno oko Kotlova do čika Dragine klupe gde ćemo se vratiti na istu stazu za spust do bivaka. Kod klupe pravimo pauzu i uživamo u pogledu na vrh i ostatak planine.

Plan je bio da ostanemo i subotu i da budemo na penjanju u Kotlovima još jedan ceo dan pa da se u nedelju spustimo u grad i dalje svojim kućama. Ali Bjelašnica je ponovo pokazala svoju čud i primorala nas da se rano ujutru spustimo do Babinog dola. U toku cele noći je padao sneg, a vetar je duvao preko

100 km/h što i nije mnogo za ovu planinu ali zbog loše vidljivosti odlučili smo da je za ovaj put sasvim dovoljno.

Zahvaljujemo se Bjelašnici koja nama je otvorila svoje predele i dozvolila nam da barem jedan dan provežbamo za naredne uspone i odlazak u Južnu Ameriku. Takođe se ovim pitem Tatjana i ja zahvaljujemo našim domaćinima na ukazanom gostoprimstvu i lepom druženju u toku boravka na Bjelašnici i u Sarajevu.

NIKOLA RADOJEVIĆ
FOTOGRAFIJE:
NIKOLA, DRAGI I NERMIN



Putnički kombi Citroen Jumpy sa 8+1 sedištem

Kombi je klimatizovan i ima savremeni muzički uređaj. Pouzdan, snažan i elastičan dizel motor od 120 ks. Na putarinama prolazi po auto tarifi. **Bezbedan, pouzdan i tačan prevoz.** U mogućnosti sam da ponudim najpovoljniji prevoz i pod najpovoljnijim uslovima. **Cena prevoza sa mojim vozačem je 0,30 eurocenti po km.** Putarine nisu uračunate u cenu i direktno se plaćaju u zavisnosti od ture. Za vikend i duže ture se dodaje smeštaj za vozača i bez hrane.

DUŠKO POPOVIĆ

Telefon: 064/684-51-71

E-mail: dusko.popovic060@gmail.com

PLANINARI/JEFTINI PREVOZ



KOMBI PREVOZ PUTNIKA

email: info@aleksandartijanac.rs

mob: + 381 63 210 983

f Kombi prevoz putnika



Iskren prijatelj prirodi i čoveku



Magazin o ekologiji, zaštiti životne sredine, održivom razvoju i zdravim stilovima života

Prodaja u pretplati!

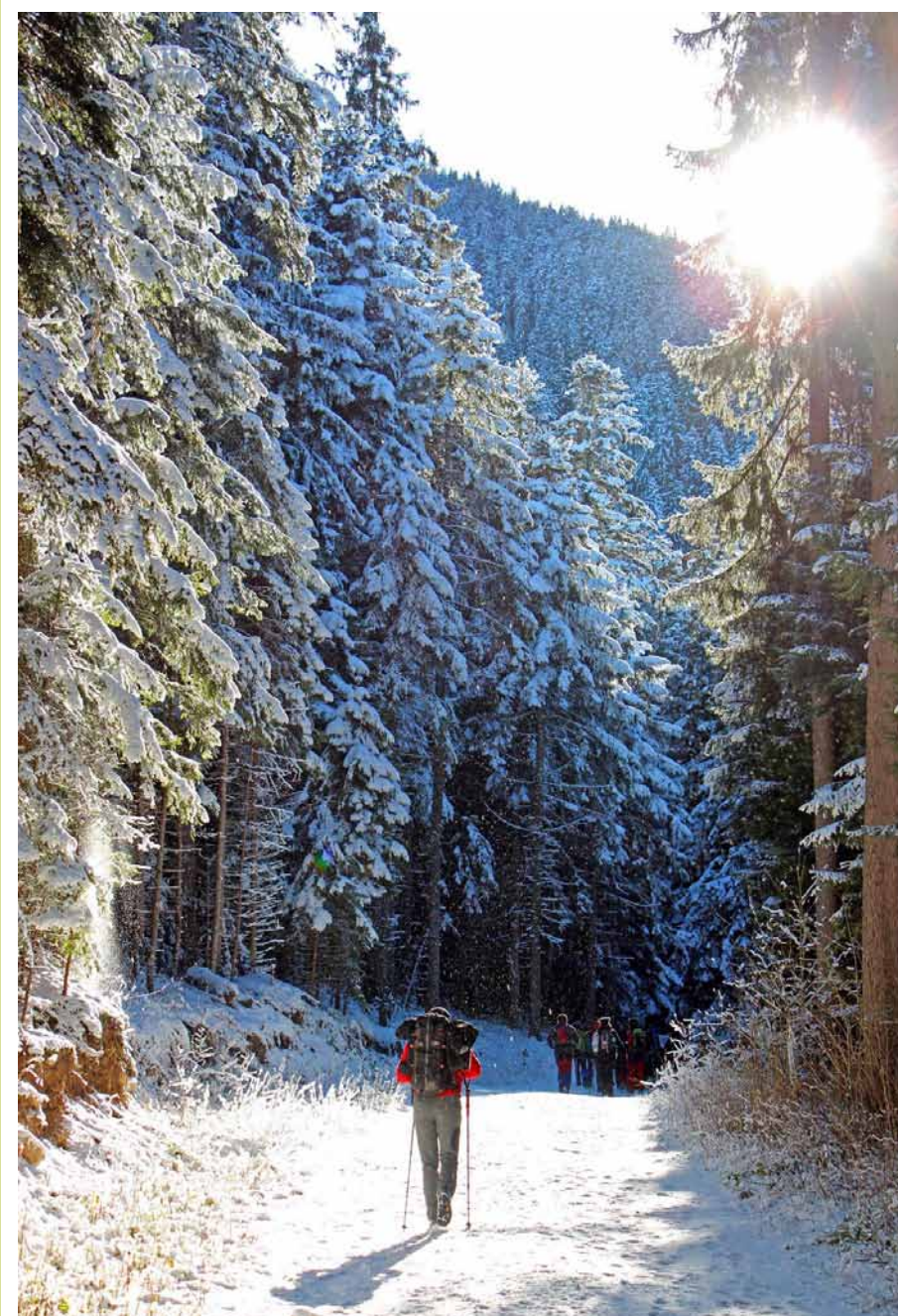
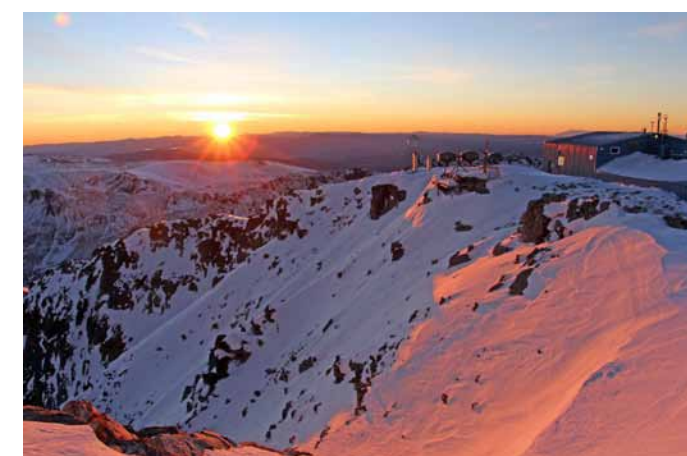


**Sve informacije na telefon:
+381(0)65 888-08-57**

MUSALA

Rila (2.925 mnv)

Trideset planinara iz Beograda, Novog Sada, Zagreba i Banja Luke, u organizaciji **PK „Pobeda”** iz Beograda (**Srbija**) ispenjali su **Rilu u zimskim uslovima...**







Maršruta: Borovec - Planinarski dom „Musala” - Planinarski dom „Everest” - vrh Musala

Datum: 12.-13.decembar 2015.

Vreme trajanja: 2 dana

Minimalno dostignuta visina: 1.324 mnv

Maksimalno dostignuta visina: 2.925 mnv

Ukupni uspon pri usponu: 1.870

Ukupni uspon pri silasku: 1.883

Dužina staze: 24 km

Ukupno efektivnog hoda: 17 sati i 29 min.

Temperatura na vrhu: - 11 °C

Organizacija: PK „Pobeda”

Vodič: Bobiša Marinović



Početni alpinistički tečaj zimske tehnike

Organizator tečaja: Alpinistička sekcija „Novi Sad“, Trg galerija 4, 21000 Novi Sad, Srbija

Vođa tečaja/instruktor alpinizma: Obrad Kuzeljević, PAK „Celtis“

Mesto i datum održavanja tečaja: od 20. do 27. 03. 2016. godine Durmitor (Žabljak), Crna Gora

Način prevoza do mesta izvođenja tečaja: Autobusom ili automobilima u privatnoj režiji.

Način smeštaja i ishrane učesnika: kuća sa grejanjem i kupatilom, sobe 3-5 kreveta. Ishrana o svom trošku (korišćenje kuhinje).

Potrebna oprema: Odeća za zimske uspone (bivakovanje), alpinistički šlem, pojas i cepin i dereze, naočare za sunce.

Prijave

ALEKSANDRA BUNJEVČEV

mobil: 060/44-81-468

e-mail: aleksandrabunjevcev@yahoo.com

ili na redovnom sastanku **Sekcije** četvrtkom od 20 h.

FB stranica:

www.facebook.com/alpinistickasekcija.novisad

Cena: 130 €, studenti mlađi od 25 godina 100 €, maloletna lica uz pismeno odobrenje oba roditelja 75€.

Način plaćanja: Po dolasku na kurs.

PROGRAM TEČAJA (MINIMALNI FOND ČASOVA)

Teorijska nastava

Planinarska organizacija (1)

Alpinizam – značaj, istorijat alpinizma (2)

Oprema – sa osvrtom na opremu za zimske uspone (3)

Meteorologija (2)

Opasnosti u planini – sa osvrtom na opasnosti u zimskim uslovima, lavine, strhe, mečavu (2)

Priprema penjačkog uspona, ocenjivanje smeri – sa osvrtom na uspone u zimskim uslovima (2)

GSS oporganizacija i domeni, organizovanje akcija spašavanja i prva pomoć (2)

Bivakovanje – sa posebnim osvrtom na bivakovanje u zimskim uslovima (2)

Ekspedicionizam i aklimatizacija (1)

Osnove orijentacije (1)

Ishrana i trening (2)

Prva pomoć (2)

Planinski masivi i morfologija (1)

Ukupno 23 časa teorijske nastave.

Praktični deo:

Čvorologija – pravljenje, primena (2)

Kretanje sa cepinom i derezama – na padinama različitog nagiba (uz, niz i popreko) (3)

Padovi i zaustavljanje (3)

Sidrišta u snegu i ledu – priručna i standardna (5)

Glečerska naveza (3)

Izvlačenje palog partnera (2)

Probijanje streha (4)

GSS – lavinski testovi, pretraga, prva pomoć i transportna sredstva (6)

Uspori (18)

Pravljenje bivka u snegu (4)

Abzajl (spuštanje niz uža) (2)

Noć u bivku (10)

Ukupno 52 časa praktičnog dela.



Početni zimski alpinistički tečaj

Na osnovu plana i programa školovanja kadrova Alpinistički odsek „Dr Rastko Stojanović“ organizuje:

POČETNI ZIMSKI ALPINISTIČKI TEČAJ

od 25. februara do 17. marta 2016. godine.
Tečaj će se održati po novom Pravilniku za organizovanje početnog alpinističkog tečaja. Nastava se održava u prostorijama Alpinističkog odseka Beograda (od 25. februara do 17. marta, utorkom i četvrtkom od 18 do 20 h) i na terenima planinskog masiva Durmitor u periodu od 5. do 12. marta 2016.

Detaljan program tečaja možete pogledati na sajtu Alpinističkog odseka www.aob.org.rs

Za tečaj se možete prijaviti na dva načina:

1. Direktno na sastanku odseka četvrtkom od 20 časova.
2. Na web adresi:
http://aob.org.rs/_aob/online_prijava.php

najkasnije do 24. februara. Sastanak svih prijavljenih polaznika je u četvrtak 25. februara, u 18 časova, u prostorijama Alpinističkog odseka Beograda (Tadeuša Koščuška 70).

Za sva pitanja obratite se AOB-u na aob@aob.org.rs ili Predragu Zagorcu na: predrag.zagorac@gmail.com ili 069/840-14-63. Broj polaznika tečaja je ograničen.





ALPINISTIČKI ODSEK

VUKAN

organizuje

ZIMSKI ALPINISTIČKI KURS

U TOKU FEBRUARA I MARTA 2016. GODINE.

KONTAKT:

064 140 1200

064 202 6000

aleksa.srdanov@gmail.com

KLUB EKSTREMNIH SPORTOVA ARMADILLO ALPINISTIČKI ODSEK ČAČAK

ORGANIZUJU

OSNOVNI ZIMSKI ALPINISTIČKI KURS DURMITOR 2016

26.3.- 3.4.2016.

cena:150 e

informacije i prijave:
armadillosport@yahoo.com
063 841 1 878
064 238 4 328



GRDOBA

Članovi Alpinističkog odseka Beograda, PK „Žemun“, PK „Vertikal“, PK „Pobeda“, i drugi našli su se **na jednom od najpoznatijih penjališta u Srbiji...**



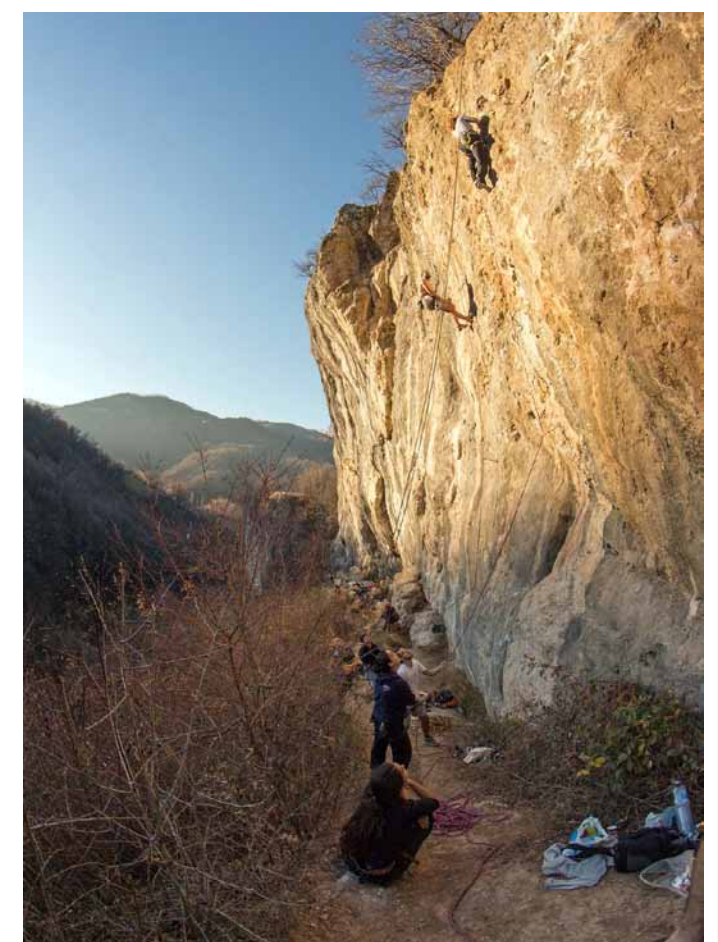
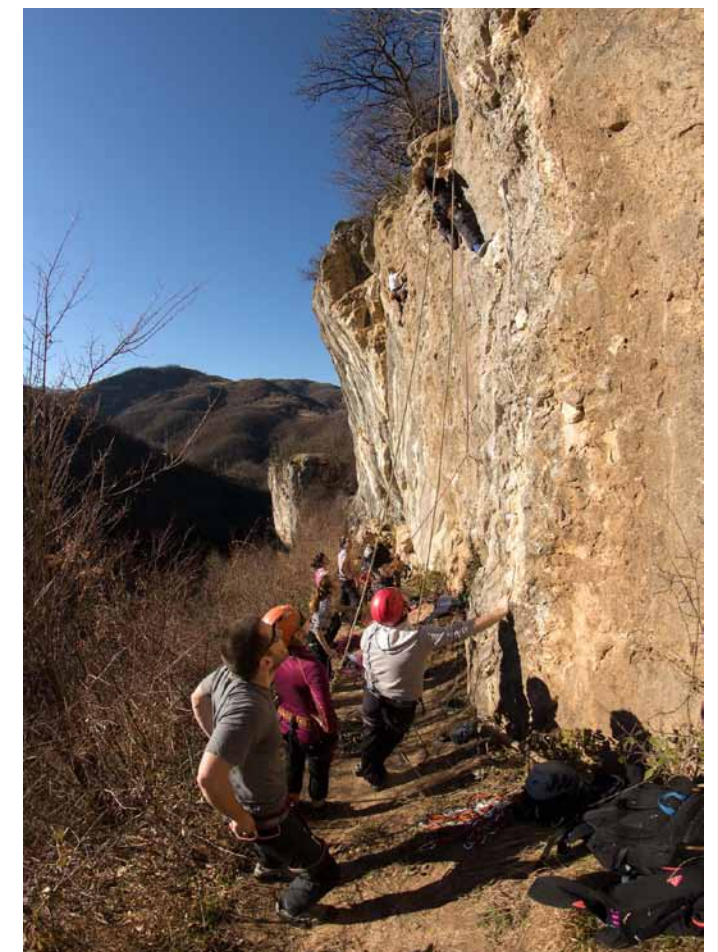
Dvadeset i sedmi dan decembra. Svega nekoliko dana do Nove godine, uveliko zimsko računanje vremena donelo je sve osim zime i snega. Umesto da se planira neko planinarenje, skijanje, penjanje zimskih alpinističkih smerova ili tome slično, grupe mladih sportista neplanirano su se našle na jednom od najpoznatijih penjališta u Srbiji – Grdobi.

Na putu do Grdobe, koja se nalazi u selu Počuta nedaleko od Valjeva, niko nije ni slutio da će na steni biti prava penjačka gužva! Tačno devet automobila se već oko 10 časova ujutru našlo na „parkingu“ iznad Prvog bloka. Sunce bez daška vetra i vedro nebo, bili su samo neki od pokazatelja da će dan, koliko god bio kratak, biti više nego savršen za poslednje penjanje u godini.

Usledilo je raspakivanje, zagrevanje, navlačenje penjačica i uz proveru osmice na pojasu onoga koji penje, osiguravalac je mogao da počne sa kontrolom užeta koje je curilo kroz spravu za osiguravanje. Uz tapkanje magnezijuma iz vrećice, ubrzo se na steni i pod njom moglo videti tridesetak penjača kako koriste poslednje dane sunca uživajući na lakšim smerovima, ili ponavljajući one koje su već popeli. Početnici su penjali na „top rope“, i nervirali se što ne mogu da popnu smer koji je „tako lak“, ali svi smo mi nekada davno prošli kroz tu fazu, pa smo se trudili da im budemo podrška kako ne bi odustali prerano. Naravno bilo je i onih koji su privlačili pažnju svojim pokušajima da popnu projekte, ili pak neke od težih ocena koji su im već duže vreme na listi ciljeva.

Bilo je penjača iz raznih klubova, a samo neki od njih su: Alpinistički odsek Beograda, PK „Zemun“, PK „Vertikal“, PK „Pobeda“, i drugi, ali se nikakve razlike nisu primećivale, jer na steni nije bilo bitno čija je oprema – bilo je bitno penjati! Izgledalo je kao pravo malo takmičenje, ali se nisu borili jedni protiv drugih, već sami protiv sebe u pokušaju da dodirnu sidrište smera koji su počeli da vode. To je bio prizor koji se nije mogao predvideti svega par dana ranije, ali i lep pokazatelj kako sportsko penjanje u Srbiji postoji i u hladnim danima, kada je svega malo sunca u danu bez vetra dovoljno da se vide veseli mladi ljudi koji rade ono što vole, i to rade veoma dobro!

TEKST: RADOMIR MIKIĆ
FOTOGRAFIJE: JOVANA SUBIĆ



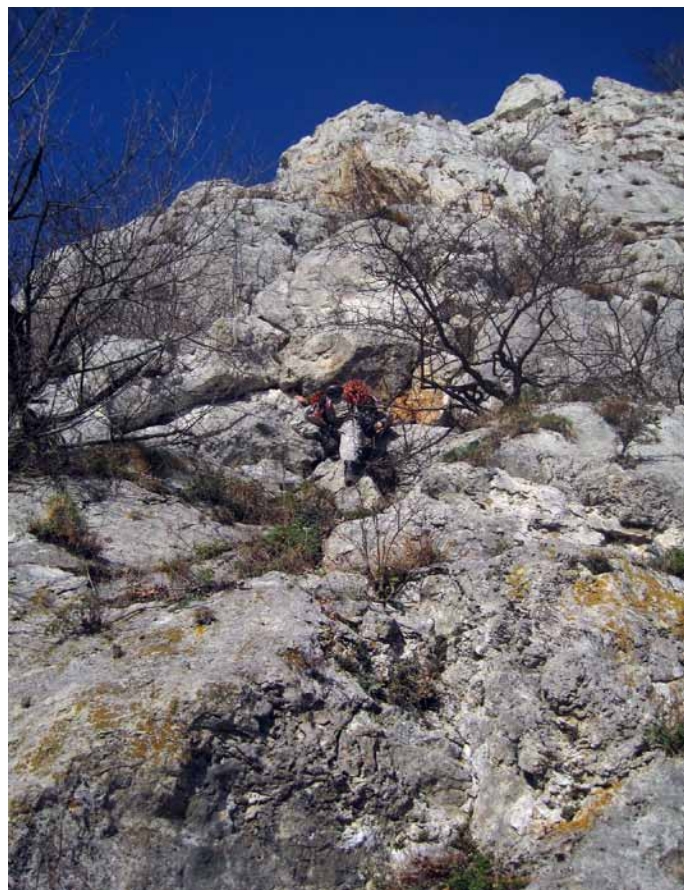
Solo soliranje

U **Gornjačku klisuru (Srbija)** krenuo sam na „doček Nove godine“, nakon što sam video prognozu vremena da će 1. januar biti sunčan...

Ova priča počinje odavno, dok sam se još kao dete pitao: „Zašto se popeti negde, ili sići, stazom, ako ima i težeg puta?“. Posle mnogo godina i kursa višokogorstva 2008. godine, gde se upoznajem sa opremom po prvi put i otkrivam beogradska vežbališta, upoznajem ljude, upisujem i alpinističke tečajeve u AOB-u. Sledi dosta treninga u sportskim smerovima ali i duga potraga za penjačkim partnerom, nekim koji ima slično viđenje „problematike“ kao i ja, međutim takvih nema puno, svako ima svoj životni put i ne možemo da penjemo zajedno često. Ili stalno. Zbog svega toga, put me lagano vodio ka samostalnom penjanju, iliti soliranju.

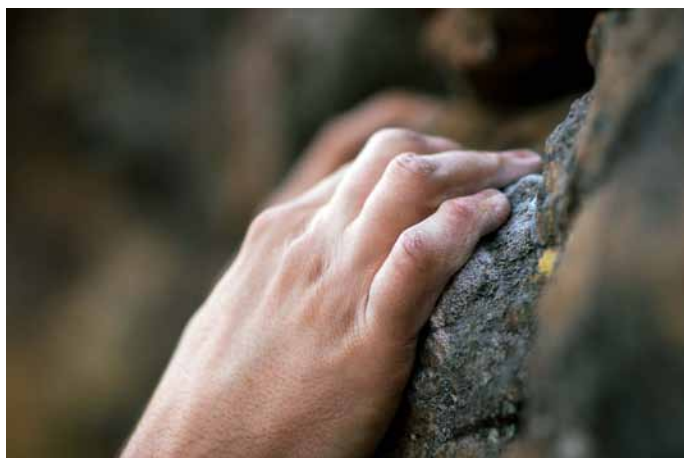
U Gornjačku klisuru sam krenuo na „doček Nove godine“, nakon što sam video prognozu vremena da će 1. januar biti sunčan i sa slabim vetrom. Iako će noći biti izuzetno hladne. Poneo sam naravno sve na leđima, hranu za tri dana, šator, penjačku opremu, i autobusom došao do česme „Četiri lule“. Lagani trek do okapine u Centralnoj steni, gde ću spavati. Stižem pred mrak, i počinjem da ravnjam pod za spavanje, vadeći kamenje na kom sam spavao prošli put. Temperatura drastično pada nakon zalaska Sunca, te noći je bilo bar -15 stepeni Celzijusa, ali zavučem u vreću, šator i okapinu, nije bilo strašno. Probudilo me veselje u ponoć, poželeo sreću 2016. dragim ljudima, i ponovo slatko zaspao.

Kada je Sunce izašlo, temperatura je porasla - savršeno vreme za penjanje! Stena je bila hladnjikava, ali se i ona zagrejala tokom uspona, ili mi se samo tako činilo. Imao sam dve varijante u glavi: da penjem Tremor (6-) ili Černejev smer, koji sam penjao pre petnaestak dana, ali sam se osiguravao u nekim delovima koji su mi se tad



činili krušljivi i opasni. Sad sam znao da je dosta dobar, i hteo sam da probam da ga popnem „najčistijim“ načinom penjanja - bez ikakvog osiguravanja. Zbog hladnoće (ali i izazova) odlučio sam se za drugu varijantu. „Za svaki slučaj“ poneo sam nešto opreme - par kompleta, čokova, tri-cam i užu na leđima. I polazim!

Do prvog štanda, tj. drveta, nije problem. Međutim, odatle nagore naviru pitanja: „Šta ako padnem? Napravim grešku? Da li bih se negde zaustavio, ili tek na zemlji?...“ E,



tu se treba naučiti da se ti glasovi „sklone“ sa strane i ostane koncentrisan na važne stvari. Dolazim do dela koji se penje jednim kaminskim pokretom, pa ulazim u žleb od deset metara, izlazim do sledećeg štanda.

Potom preko ekponiranog grebena, drugi žleb, i polica koja je izlaz iz smer. Tu sam već recimo na 100 m od zemlje, a osećam se kao na „bolder“ problemu - tj. na metar visine. Osećaj mi je čudan, ali dobar, potpuna koncentracija na penjanje - ništa drugo ne postoji. Zato se i odlučujem



na težu varijantu smer, kroz pukotinu pravo ispred sebe a ne desno kuda originalni smer ide po lakšem terenu. (Ocena pukotine je diskutabilna, ako bi bila u sportskom smeru bila bi 6, ali u Sićevu, u nekom od klasika bi bila 3). Nju isto penjem s osećajem kao da sam potpuno bezbedan, i izlazim na vrh stene... I to se već ne da opisati rečima. Neverovatna brzina uspona, malo vremena za smer koji se inače penje bar sat vremena (ako je uigrana naveza). Moraću više ovako da penjem! Na vrhu stene malo uživam u pogledu na put, klisuru Mlave, pa krećem dole.

Silazim kroz jarugu, razmišljam da li da krenem na autobus pa kući, međutim spavanje u hladnoći mi nije potpuno preselo, i ne žuri mi se, tako da se odlučujem da prespavam još jednu noć tu, pa sutradan kući. Čujem glasove (ovaj put ne u svojoj glavi) - drugari iz Petrovca su negde u okolini, na novogodišnjem planinarenju.

Jedem tofu i hleb, pa se zavlačim u vreću gde čitam knjigu, pošto ima oko 14 sati do svitanja i ustajanja... Ujutru ustajem potpuno iscrpljen hladnoćom, vrlo mi je teško da se spakujem sa hladnim prstima, silazim do puta gde čekam autobus... Koji ne dolazi! Zato stopiram dobrog domaćina do Požarevca, a odakle ima autobus za Beograd. Ni u kombiju, ni u autobusu nisam skinuo kapu i rukavice...

MILAN SMILJANIĆ

SPORTSKO
PENJANJE

Godina uspeha i učenja iza nas

KES „Armadillo“, Komisija za alpinizam PSS i AO „Vukan“ organizovali letnji alpinistički tabor...

Već drugu godinu u okviru aktivnosti Alpinističkog odseka Čačak i KES „Armadillo“ sprovodimo interni plan i program intenzivnog praćenja alpinističkih pripravnika koji su u okviru našeg odseka i kluba završili osnovne kurseve. On se sastoji u vođenju detaljne evidencije o napredovanju novih pripravnika na osnovu koje nakon završenog kursa učestvuju na akcijama odseka u stenama lake kategorije (Kablar, Sićevačka klisura, Gornjak, Borski Stol...). Us-

pon se izvodi isključivo uz nadzor i učešće instruktora alpinizma, alpinista i starijih pripravnika našeg odseka ili kolega iz drugih odseka sa kojima realizujemo naš plan i program. Svi mlađi pripravnici obavezni su da prisustvuju i tehničkom danu odseka na otvaranju i kraju sezone.

I tokom 2015. godine intenzivno smo sprovodili ovaj program, a naročito tokom oktobra i novembra, kada je naš rad (trenažne aktivnosti, taktičko-tehničke vežbe) tokom godine mogao biti

i praktično primenjen. Tokom proleća plan smo počeli da sprovodimo vršenjem prvih ponavljanja tradicionalnih klasika u stenama Kablara, kao i prva ponavljanja prvenstvenih smerova koje smo ispenjali prethodne

godine. Sa nama su penjali mladi alpinistički pripravnici Mladen i Milan Makojević i Marko Kojović koji su na ovaj način proširivali svoja tehnička znanja i veštine, kao i taktiku penjanja.

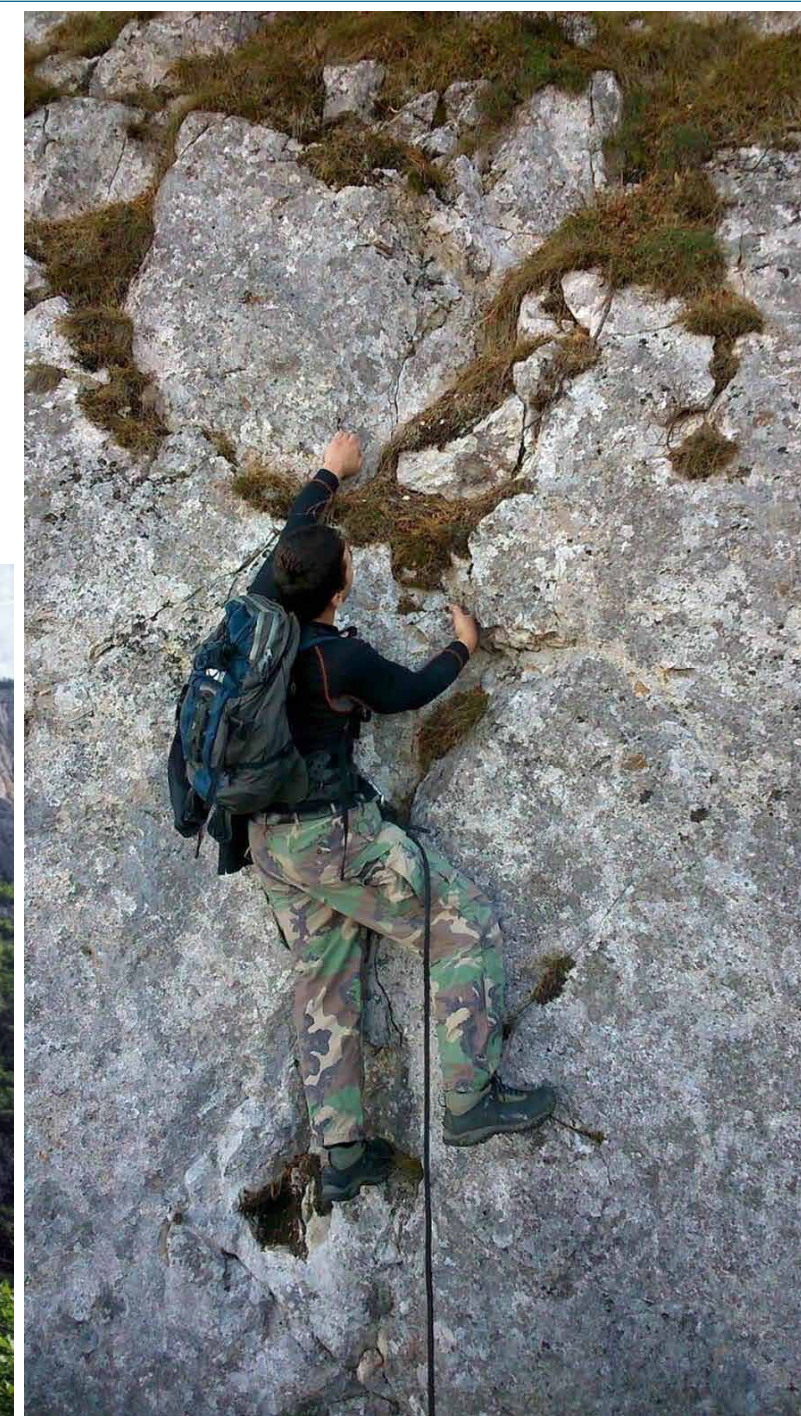
Sem penjanja desetine klasika u Kablarskoj steni izvršili smo i prva ponavljanja prvenstvenih smerova Zodiak i Kumovski ocene V – UIAA.

Nakon uspona na Materhorn, Prokletijama i Komarnici tokom leta i Osnovnog alpinističkog kursa u septembru gde smo vršili uspone sa polaznicima kursa u

školskim smerovima, bilo je vreme da se kapitalizuje sav rad i trud tokom godine. Naše mlade nade nastavljaju da penju stare klasika većih težina, ovog puta kao samostalno naveze uz nadzor. Visok nivo ozbiljnosti i dobrog treninga počeo je da daje rezultate tako da posle skoro 30 godina od prvog uspona prvi put ponavljen smer BNM koga su prvi penjači ocenili sa V+ A1. Smer su popeli braća Milan i Mladen Makojević i ocenili ga sa (VI -). Nadamo se da će još neka naveza popeti ovaj smer da bi ga

što objektivnije ocenili.

Intenzivnu aktivnost i tokom 2015. godine kao i veliku posvećenost, pokazao je Vladimir Ristić iz Kragujevca, član našeg Odseka koji je izvršio drugo ponavljanje smeru Kumovski (V-) sa mladim pripravnikom Brankom Slavkovićem. Tokom novembra sezonu završavamo nastavkom saradnje sa članovima AO „Vukan“ koji su u gostili naše pripravnike u Gornjaku. Tokom par dana sredinom meseca, u saradnji sa AO „Vukan“ izvedeni su usponi u Glavici







i u Centralnoj steni. Ispenjani su stari klasici: Istokov, Srbin, Kiki bongo, Orlovo gnezdo, Bele ploče – što je bio pravi način završetka ove sezone koja je bila uspešna na više načina, a ne samo po sportskim rezultatima.

Potvrdilo se da je našem alpinizmu neophodan novi, savremen plan i program obuka, edukacija članstva klubova u skladu sa zahtevima Zakona o sportu, kao i ozbiljan pristup u radu sa mladima. Uveren sam da ćemo u narednom periodu uvođenjem novih disciplina u Planinarskom savezu, stručnim radom i ozbiljnim treninzima unaprediti rad i dostići rezultate koji će vratiti alpinizam na mesto koje mu pripada.

PETAR ŠUNDERIĆ,
INSTRUKTOR ALPINIZMA I PREDSEDNIK KES „ARMADILLO”



REGISTRACIJA DOMENA

.rs .com .org .net .tv .me
pomoć pri transferu domena
WHOIS zaštita domena
SSL sertifikati



VPS SERVERI

veoma brzi SSD diskovi
jednostavan kontrolni panel
garantovani resursi
automatski backup



DEDICATED SERVERI

jednostavan kontrolni panel
automatski backup
managed ili unmanaged
99.9% uptime



VRHUNSKA PODRŠKA

Offsite backup jednom nedeljno
24/7/365 monitoring i optimizacija servera
Baza znanja sa detaljnim uputstvima
Proaktivni monitoring sajta



BESPLATNA MIGRACIJA

prebacićemo fajlove, baze i skripte
zadržaćete sva podešavanja
bez prekida u radu sajta
uvek možete proveriti status



adriahost

Najbolji poslovni hosting u Srbiji

www.adriahost.rs prodaja@adriahost.rs 011 41 42 888

PENJAČKI POJASEVI

10 modela - preporuka

*Predstavljamo vam po pet muških i
ženskih modela među kojima ćete
sigurno pronaći nešto za sebe*



PENJAČKI POJASEVI

ŽENSKI MODELI



CAMP Supernova

Okvirna cena: 83 €

Dobre osobine: lagan, udoban i svestran.

Mane: matrijal je manje trajan.

Namena: sportsko, tradicionalno i ledeno penjanje

Težina: 340 g

Petlje za opremu: 4

Podešavanje dela za noge: da

Samoblokirajuće kopče: da

Petlje za alatke za ledeno penjanje: 2

Materijal: 3 mm EVA pena



Black Diamond Lotus

Okvirna cena: 74 €

Dobre osobine: funkcionalan za sve vrste penjanja, izdržljiv, udoban.

Mane: malo je krut, ne tako podesiv kao neki drugi modeli.

Namena: sportsko, tradicionalno i ledeno penjanje

Težina: 380 g

Petlje za opremu: 4

Podešavanje dela za noge: da

Samoblokirajuće kopče: da

Petlje za alatke za ledeno penjanje: 4

Materijal: Dual Core XP (2 tanka sloja tkanja)



Arc'teryx AR-385a

Okvirna cena: 145 €

Dobre osobine: svestran, kompaktan, dobro podesiv.

Mane: tanje petlje za noge, neudoban da se previše visi u njemu.

Namena: sportsko, tradicionalno i ledeno penjanje.

Težina: 369 g

Petlje za opremu: 4

Podešavanje dela za noge: da

Samoblokirajuće kopče: da

Petlje za alatke za ledeno penjanje: 4

Materijal: warp strength tehnologija



Black Diamond Primrose

Okvirna cena: 52 €

Dobre osobine: udoban, jeftin, lako podesiv.

Mane: nema držače za alatke za ledeno penjanje.

Namena: sportsko i tradicionalno penjanje.

Težina: 355 g

Petlje za opremu: 4

Podešavanje dela za noge: da

Samoblokirajuće kopče: da

Petlje za alatke za ledeno penjanje: 4

Materijal: OpenAir Dual Core (2 tanka sloja tkanja sa penom između).



Beal Venus

Okvirna cena: 55 €

Dobre osobine: udoban, lako i dobro podesiv

Mane: nije za ledeno penjanje

Namena: sportsko i tradicionalno penjanje.

Težina: 380g

Petlje za opremu: 4

Podešavanje dela za noge: da

Samoblokirajuće kopče: da

Petlje za alatke za ledeno penjanje: ne

Materijal: web-core tehnologija



Black Diamond Siren

Okvirna cena: 65 €

Dobre osobine: tanak i kompaktan, legan, lako se podešava i brzo stavlja.

Mane: manje je tapaciran, neudoban da se previše visi u njemu.

Namena: Sport

Težina: 326 g

Petlje za opremu: 2

Podešavanje dela za noge: da

Samoblokirajuće kopče: da

Petlje za alatke za ledeno penjanje: ne

Materijal: Dual Core XP (2 tanka sloja tkanja)



Mammut Ophira

Okvirna cena: 46 €

Dobre osobine: udoban, svestran.

Mane: teži od nekih pojaseva za sportsko penjanje, nema držače za alatke za ledeno penjanje.

Namena: sportsko penjanje.

Težina: 355 g

Petlje za opremu: 4

Podešavanje dela za noge: ne

Samoblokirajuće kopče: da

Petlje za alatke za ledeno penjanje: ne

Materijal: mrežasta konstrukcija sa penom



Petzl Luna

Okvirna cena: 55 €

Dobre osobine: dobro konstruisan, podesiv, petlje za alatke za ledeno penjanje.

Mane: neke petlje za opremu su suviše male i teže dostupne.

Namena: sportsko i ledeno penjanje.

Težina: 425 g

Petlje za opremu: 4

Podešavanje dela za noge: da

Samoblokirajuće kopče: da

Petlje za alatke za ledeno penjanje: 2

Materijal: EndoFrame konstrukcija.

PENJAČKI POJASEVI

MUŠKI MODELI



Arc'teryx AR-395a

Okvirna cena: 145 €

Dobre osobine: lagan, čvrst, veoma podesiv, svestran.

Mane: skup, ne tako udoban kao neki pojasevi te klase koji su više tapacirani, nije za dugo sedenje u njemu.

Namena: sportsko, tradicionalno i ledeno penjanje

Težina: 395 g

Petlje za opremu: 4

Podešavanje dela za noge: da

Samoblokirajuće kopče: da

Petlje za alatke za ledeno penjanje: 4

Materijal: split fibers



Black Diamond Chaos

Okvirna cena: 100 €

Dobre osobine: udoban, relativno lagan, dobro urađene petlje za sportsko penjanje.

Mane: skup, ne tako dobro podesiv kao neki drugi pojasevi.

Namena: sportsko, tradicionalno penjanje.

Težina: 358 g

Petlje za opremu: 4

Podešavanje dela za noge: ne

Samoblokirajuće kopče: da

Petlje za alatke za ledeno penjanje: ne

Materijal: split fibers i nešto tapacirunga.



Petzl Corax

Okvirna cena: 55 €

Dobre osobine: dobro se podešava, svestran, udoban, jeftin.

Mane: težak, previše kopči.

Namena: sportsko, tradicionalno i ledeno penjanje

Težina: 490 g

Petlje za opremu: 4

Podešavanje dela za noge: da

Samoblokirajuće kopče: da

Petlje za alatke za ledeno penjanje: 2

Materijal: tkanje obloženo penom



Beal Shadow

Okvirna cena: 50 €

Dobre osobine: udoban, lako i dobro podesiv

Mane: nije za ledeno penjanje

Namena: sportsko i tradicionalno penjanje

Težina: 385 g

Petlje za opremu: 4

Podešavanje dela za noge: da

Samoblokirajuće kopče: da

Petlje za alatke za ledeno penjanje: Ne

Materijal: web-core tehnologija



Petzl Sama

Okvirna cena: 60 €

Dobre osobine: velike prednje petlje za opremu, svestran, nema previše kopči.

Mane: lošije zadnje petlje za opremu, manje "diše" od predhodnog modela, ne mogu se podestiti petlje za noge.

Namena: Sportsko, tradicionalno i ledeno penjanje

Težina: 371 g

Petlje za opremu: 4

Podešavanje dela za noge: ne

Samoblokirajuće kopče: da

Petlje za alatke za ledeno penjanje: 2

Materijal: mrežasto tkanje sa penom



Metolius Safe Tech All-Around

Okvirna cena: 65 €

Dobre osobine: super udoban, dobro podesiv.

Mane: sporije se podešava zbog duplih kopči, težak.

Namena: tradicionalno penjanje.

Težina: 454 g

Petlje za opremu: 4

Podešavanje dela za noge: da

Samoblokirajuće kopče: ne

Petlje za alatke za ledeno penjanje: ne

Materijal: mrežasto tkanje sa penom



Black Diamond Momentum

Okvirna cena: 50 €

Dobre osobine: jeftin, mnogo udobniji od nekih prethodnih verzije.

Mane: nešto manje petlje za opremu.

Namena: sportsko, tradicionalno penjanje.

Težina: 340 g

Petlje za opremu: 4

Podešavanje dela za noge: da

Samoblokirajuće kopče: da

Petlje za alatke za ledeno penjanje: ne

Materijal: duplo mrežasto tkanje obloženo penom.



Mammut Ophir 3 Slide

Okvirna cena: 51 €

Dobre osobine: dobro diše, plastična zaštita smanjuje habanje kod hodanja.

Mane: ne tako udoban, petlje za opremu su lošije rešene.

Namena: sportsko i tradicionalno penjanje

Težina: 420 g

Petlje za opremu: 4

Podešavanje dela za noge: da

Samoblokirajuće kopče: da

Petlje za alatke za ledeno penjanje: ne

Materijal: mrežasto tkanje obloženo penom.

TRAIL I SKYRUNNING

sličnosti, razlike i šta trčati u 2016. godini

TRČANJE

Cilj autorke teksta **Sanje Kavaz**, urednice bloga „**Trčim jer štrčim**“, jeste da sve brojnijoj populaciji trkača, koji treniraju i učestvuju na trkama u prirodnom okruženju, predstavi dva osnovna pravca u kojima se trčanje u prirodi razvija: trail i skyrunning...





Zbog velikog prodora skyrunninga u Srbiji s jedne strane i izuzetnog uspeha i masovnosti trail trka u Hrvatskoj s druge strane, sagovornici su Marko Nikolić, sportski direktor „Skyrunning lige“ Srbije i Alen Paliska, direktor trail trke „100 milja Istre“ i član Upravnog odbora Međunarodne organizacije za trail trčanje, koji između ostalog objašnjavaju trenutne pozicije jednog i drugog sporta unutar svjetskih saveza kojima pripadaju. Poseban dio predstavlja osvrt na trke svjetskih kupova i neke od domaćih trka koje preporučujem u 2016. godini čime želim podstaći veću mobilnost trkača i njihovo učešće na takmičenjima van nacionalnih ili lokalnih liga a sve u cilju prevazilaženja predrasuda i boljeg upoznavanja jednih s drugima.

Ako se ubrajate među trkače koji još nisu kompletirali lični kalendar trka za 2016. godinu, vjerujemo da je jedan od mogućih razloga za to mnoštvo novih trka i njihova raznovrsnost zbog čega je teško odlučiti se samo za neke. Trail, trekking, skyrunning, planinske i orijentacijske trke su uz sve sadržaje koji ih prate, postale MUST DO za koje trkači unaprijed rezervišu slobodne dane, produžene vikende ili kraće godišnje odmore na koje kreću s prijateljima ili porodicom.

Odlasci zahtjevaju dosta planiranja, prvenstveno zbog troškova, zatim tempiranja poslovnih i porodičnih obaveza, ali i uklapanja treninga u godišnji ciklus. Međutim, zbog atraktivnosti i raznovrsnosti samih trka, lokacija na kojima se odvijaju, dodatnih sadržaja koje nude ali i novih iskustava koje donose, trud se isplati te bi se u kalendaru svakog trkača u skladu s ličnim iskustvom, kondicijom i ambicijom, trebala naći bar jedna trka koja se odvija u prirodi.

TRAIL RUNNING VS. SKYRUNNING

Vremenom je trčanje u prirodnom okruženju poprimilo dosta različitih karakteristika koje su pomogle da se izdiferencira više pravaca u kojima će se ovaj sport dalje razvijati. Moglo bi se reći da su teren, podloga, uspon i dužina parametri koji su zajednički za trail running i skyrunning pa se čini da je riječ o srodnim sportovima. Ujedno, ovo su obilježja uz pomoć kojih je napravljena jasna razlika između njih te kod jednog definisani formati trka koje se organizuju u okviru takmičenja na svim nivoima.

Ako još niste doživjeli čari trčanja u prirodi, prije nego što izaberete trku na kojoj ćete se upisati kao trail ili skyrunner, važno je da znate neke osnovne raz-

like koje ih prate. Trail running je sport koji se odvija na označenim stazama u prirodi, dok se na skyrunningu trkači mogu kretati i po terenu duž kojeg ne mora nužno biti utabana staza što ga čini tehnički zahtjevnijim. I trail i skyrunning su kombinacija trčanja, planinarenja i trekinga, odnosno hodanja u prirodi a rekreativni nivo se od profesionalnog razlikuje samo u intenzitetu i trajanju. Trail trke se odvijaju u bilo kom prirodnom okruženju dok je skyrunning isključivo na planinama. Na trkama skyrunninga, cilj je uvijek savladati uspon i stići do samog vrha planine dok na trail trkama nije obavezno da se staze protežu do najviše tačke uzvišenja. Skyrunning je sportska disciplina koja je srodnija planinarenju te je iz tog razloga krovna asocijacija (International Skyrunning Federation, ISF) pridruženi član svjetske asocijacije za penjanje i planinarenje (International Climbing and Mountaineering Federation, UIAA) dok je Svjetski atletski savez (International Association of Athletics Federations, IAAF) 2015. godine prepoznao trail running kao atletsku disciplinu.

Marko Nikolić, jedan od osnivača organizacije Skyrunning Serbia i sportski direktor srpske Skyrunning lige smatra da članstvo Međunarodne skyrun-

ning federacije u krovnoj planinarskoj federaciji koja je punopravni član Međunarodnog olimpijskog komiteta, pokazuje jasan put kojim ova organizacija ide. „Naša asocijacija uskoro ulazi u sastav Planinarskog saveza Srbije kao potpuno nezavisno telo. To je jako bitno iz razloga što nas automatski Ministarstvo sporta Srbije prepoznaje. Svakako da je skyrunning mnogo bliži planinarenju a najbolji primer nam je Kilian Jornet koji je bez premca u ovom sportu. Dolaze najbolji maratonci sveta na trail i skyrunning trke ali retko dobijaju Kili-ana koji je više alpinista, nego maratonac. Generalno, i skyrunning i trail running su nastali iz planinarenja. To nam je svima koren. Kao što je to bilo i u sportskom penjanju, alpinizmu, orijentingu. To je baza naših sportova. Atletičari su uvek bili na stadionu, asfaltu. Sam koncept skyrunninga je pametan potez najboljih planinskih trkača i sportskih menadžera da podignu ovaj sport na viši nivo. Daju mu suštinu, usmeravaju ga u pravcu Olimpijskih igara koje su neminovna budućnost svakog sporta koji želi da raste, prikazuju ovaj sport kao lifestyle i da nije uvek prioritet samo biti prvi već uživati u planini, pomerati granice“.

Po mišljenju Alena Paliske, direktora trail trke 100 milja Istre i člana Upravnog odbora Međunarodne

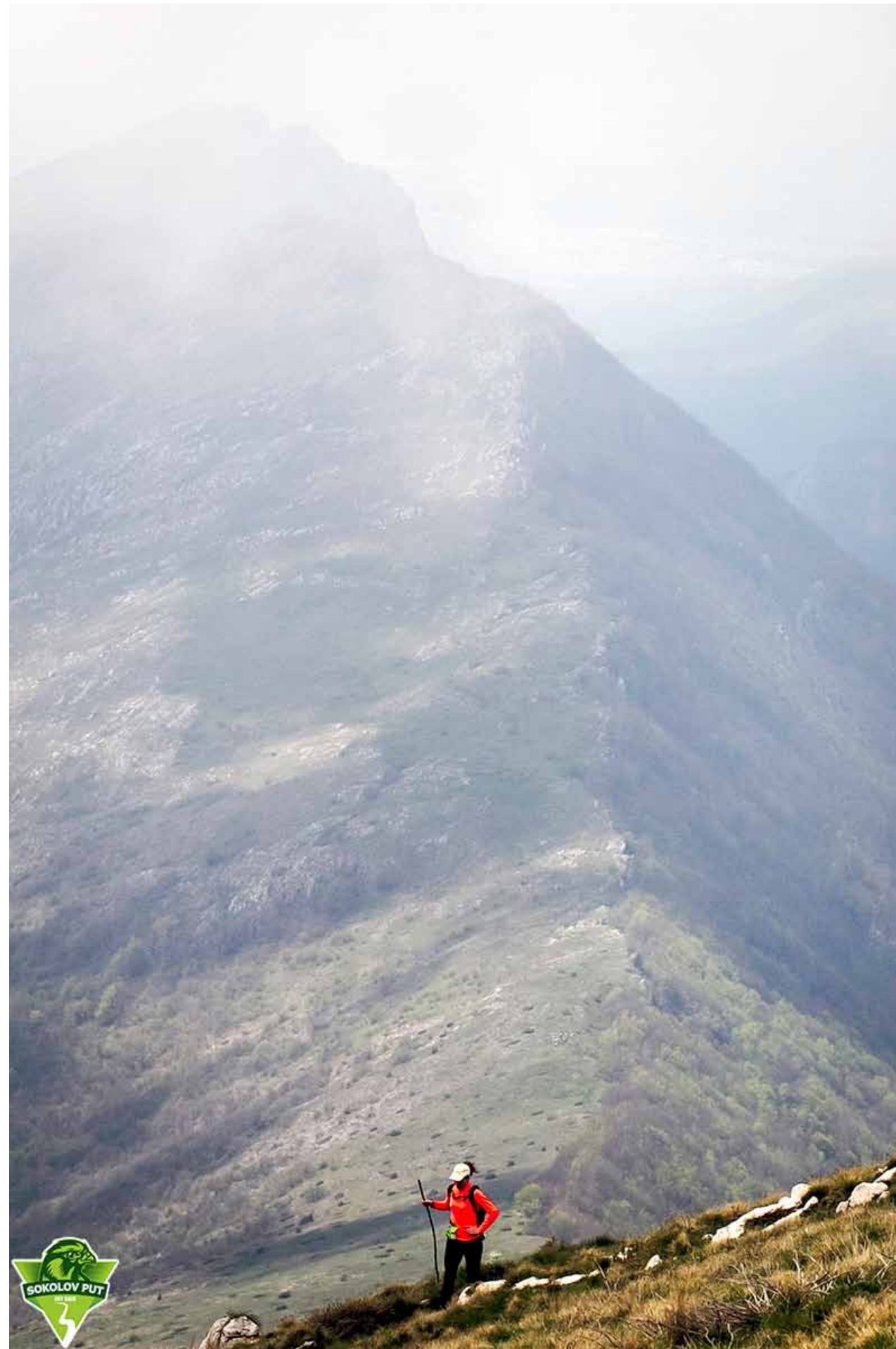
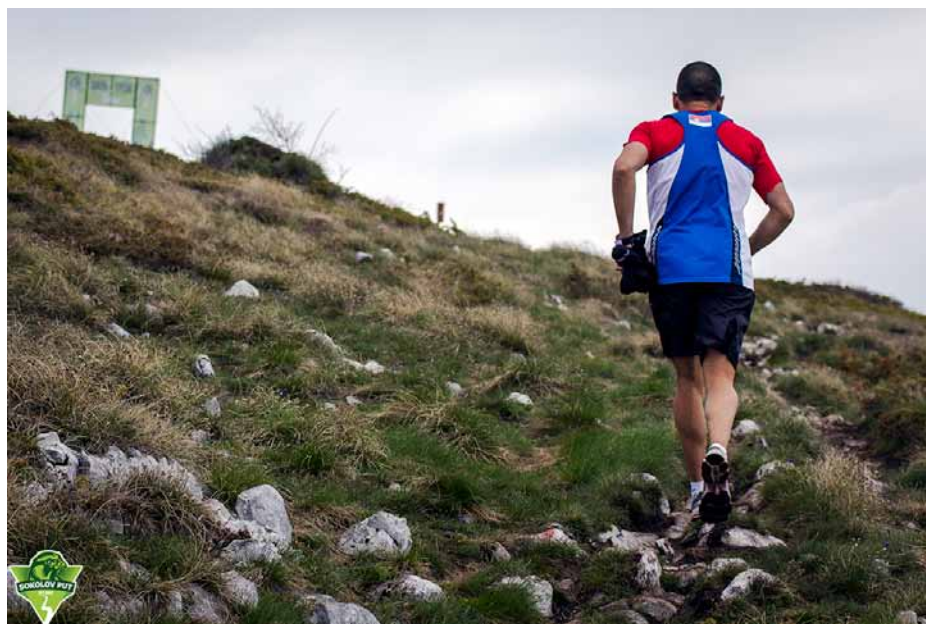


organizacije za trail trčanje (International Trail Running Organization, ITRA), ulaskom trail trčanja pod okrilje IAAF-a se prvenstveno otvaraju mogućnosti za stvaranje nacionalnih timova za kontinentalna i svjetska prvenstva. Međutim, Paliska ističe i neke druge efekte koji mogu značajno izmijeniti glavna obilježja ovog sporta: „IAAF ima tendenciju standardiziranja disciplina što se ITRA-i uopće ne sviđa. Zapravo, ITRA se bori da kod IAAF-a dobije pravo upravljanja nad trail trčanjem kako bi taj sport zaštitila od prevelikog utjecaja sponzora i komercijalizacije, da se ne dogodi s trailom isto što se dogodilo MTB-u, koji je od super slobodnog sporta postao kružna televizična disciplina u kojoj se natječu samo profesionalci. ITRA želi da trail trčanje ostane upravo ono što je i sad: disciplina neopterećena standardizacijom, otvorena za svakoga i slobodna za sve organizatore. Od lani se vode pregovori na relaciji ITRA-IAAF, trenutno to nije u fokusu zbog dopinške afere u atletici ali prije ili kasnije će se na razini tih asocijacija izdefinirati ingerencije”.

2016 SKYRUNNER® WORLD SERIES I DOMAĆE TRKE

Za razlikood trail runninga, u sky runningu je sve prilično standardizovano i jasno definisano. Za mnoge je skyrunning zapravo proizašao iz potrebe da se trčanje digne na nivo ekstremnih sportova što je postignuto pravilom da se trke odvijaju do ili preko 2000 metara nadmorske visine gdje uspon ne prelazi 30% a težina penjanja drugi stepen ali i na dijelovima koji mogu za trkače po pitanju bezbjednosti biti veoma opasni. Skyrunning ima svoje strogo definirane formate trka: Ultra SkyMarathon, SkyMarathon, SkyRace, SkyRaid, Vertical Kilometer i od ove godine Sky Extreme. Prema kalendaru za 2016. godinu koji je objavio ISF, seriju svjetskog kupa u okviru koje će se održati 8 trka u 6 zemalja, u aprilu otvara Yading Skyrun kao trka koja se od ostalih ističe jer se penje na najvišu tačku, tačnije izlazi na 4.700 mnnv, na Tibetanski plato kineske planine Sichuan. U Norveškoj, Italiji i Škotskoj, održaće se tri Sky Extreme trke dok će se 5 Ultra SkyMarathona trčati na najatraktivnijim vrhovima Španije, Portugala, Francuske i savezne države Montana. Trkačima s prostora Balkana najbliže trke Svjetskog skyrunning kupa su Livigno Outdoor Race Experience, Dolomites SkyRace i Limone ExtremeSkyRace u Italiji ili Matterhorn Ultraks 46K u Švajcarskoj dok unutar Skyrunning lige Srbije, u kategoriji SkyRace, mogu birati trke na Kopaoniku, Suvoj ili Šar-planini. Oni koji vole zahtjevnije trke, u ponudi imaju SkyMarathon na Bobiji ili Ultra Trail Stara planina i Jadovnički ultra maraton koji nose UTMB bodove. Za ljubitelje vrtoglavih visina i kratkih trka, spreman je vertikalni vikend u okviru kojeg će se održati Kotor Vertical km i Trebinje Vertical km.

Sokolov put, kao jedna od najboljih skyrunning trka iz sezone 2015 planirana je i za ovogodišnji kalendar. Trkači kreću iz Niške banje a zatim se stazom dugom oko 22 km i s usponom od 2200 m, preko Koritnika, Crnog kamena, Mosora i Sokolovog kamena penju na Trem. Zbog velikog uspona, staza važi za jednu od



najtežih jednodневnih ruta u Srbiji ali i sasvim sigurno najatraktivnijih jer se proteže samim grebenom Suve planine. Nimalo lake trke Skyrunning Srbije privlače vježbače kojima trčanje nije matični sport. Nikolić ističe da je Skyrunning privukao i triatlonce, orjentirce, atletičare, alpiniste, planinare, bicikliste svih nivoa i rangova te objašnjava zašto je skyrunning u Srbiji napravio takav prodor: „Poenta jeste u konzumiranju neopisive lepote predela gde trčite, sjajnih pogleda i divljih delova. Skoro svi učesnici skyrunning liga obaraju vremenske rekorde na najvišim planinskim masivima planete što na globalnom planu doprinosi popularizaciji ovog sporta”.

2016 WORLD TOUR® ULTRA TRAIL

Kalendar Svjetskog kupa ultra traila (Ultra Trail World Tour, UTWT) takođe otvara trka u Kini, tačnije u Hong Kongu, nakon koje slijede najzahtjevnije i najatraktivnije ultratrail trke koje će se održati na Novom Zelandu, u Španiji, Maroku, Portugalu, Australiji, Italiji, SAD-u, Švajcercskoj, Japanu i Francuskoj. Za učešće na nekima od 12 ultratrail trka Svjetskog kupa su potrebni kvalifikacijski bodovi ali i sreća prilikom izvlačenja ukoliko se na osnovu lutrije finalizuje lista trkača čije će prijave organizator prihvatiti. Osim ovih, u kalendaru je i 6 trka sa statusom „future”. Jedina razlika u odnosu na ostale je to što se na njima neće dobijati bodovi za



ukupni plasman unutar Kupa. Ovaj status je zapravo prilika za organizatora da opravda visoke organizacijske i logističke zahtjeve Svjetskog Kupa kako bi od narednog izdanja trka mogla biti uvrštena u sistem bodovanih trka. Uz tri „future” ultratraila koji će se održati u Kanadi i SAD-u, u Svjetski kup su ušle tri ultratrail trke koje su prvenstveno zbog blizine i povoljnijih kotizacija dostupne trkačima s područja bivše Jugoslavije: 100 milja Istre (Hrvatska), Mozart 100 (Austrija) i Cappadocia Ultra-Trail (Turska). Te pogodnosti svakako treba iskoristiti prvenstveno što će organizatori uložiti ogroman trud kako bi izvrsnom organizacijom događaja, zadržali članstvo u Svjetskom kupu. Osim toga, trke će privući vrhunske takmičare iz cijelog svijeta a organizatori i zemlje domaćini će se između sebe takmičiti da učesnicima ponude što više.

Za Palisku, ulazak u UTWT je u istovremeno velika čast, nevjerojatan uspjeh ali i ogromna obaveza. „Mislim da svaka ozbiljna trail utrka na svijetu sanja UTWT. Uglavnom, naš je plan bio da za UTWT apliciramo tek u 2017. godini ali su oni inzistirali da uđemo već ove godine. Naravno da nam je to donijelo more izazova, od novih obaveza prema UTWT-u, kompletne reorganizacije okrajnih stanica, povećanja kapaciteta, broja volontera i povećanja budžeta za više od 100%. Ujedno, to je sjajna prilika da se Istra isprofilira na svjetskoj sceni kao nezaobilazna postaja svjetskog kupa i izvrsna destinacija za outdoor i aktivni turizam. To je od početka bila naša misija i sa zadovoljstvom mogu konstatirati da se već sad vidi ogroman pomak u percepciji potencijala selektivne vrste turizma ali i u prihvaćanju trail trčanja od strane žitelja Istarske županije. Još jedna stvar koja nam je od početka vrlo važna, jeste prilika da se domaći trkači i oni iz regije takmiče na svjetskoj razini, a da za to ne trebaju putovati na kraj svijeta plaćajući vrlo skupe startnine”. ITRA i UTMB bodove možete dobiti i na drugim trkama u Hrvatskoj, međutim zbog ponude trka i svega što su napravili za popularizaciju trail trčanja u svojoj zemlji ali i šire, Paliska i njegovi saradnjici s pravom nose titulu predvodnika u Hrvatskoj.

TRAIL I SKYRUNNING U BIH

Između Hrvatske i Srbije, u Bosni i Hercegovini, zemlji u kojoj je preko 50% površine pokriveno šumom i čiji reljef predstavlja idealnu podlogu za razvoj trail i skyrunninga, za sada su samo dvije trke ovog tipa najavljene u 2016. godini: Vertikalni kilometar na Leotaru koju PD Vučji zub iz Trebinja organizuje zajedno sa Skyrunning ligom Srbije (mart) i Jahorina Ultra Trail u organizaciji PD Javorina iz Pala (juli). Između Trebinja i Jahorine, moguće su još trail trke Zvezdane staze i Bjelašnica Challenge čime bi se postavili temelji za formiranje prve bh trail/skyrunning lige koja bi zatim popularizacijom trčanja u prirodi, dovela nove trkače na staze, ohrabrila organizaciju novih trka a domaćim i stranim učesnicima dala mogućnost da prirodnu i kulturnu baštinu Bosne i Hercegovine upoznaju i otkrivaju kroz direktnu interakciju s prirodnim okruženjem i lokalnim stanovništvom. ■

Kartica za online promet s inostranstvom

Payoneer

- Nije potrebno otvoriti račun u banci.
- Ako se registrujete ovde - **zaradite 25\$.**
- Idealno za free lense poslove i trasfere novca.
- Niste vezani za poreski sistem u vašoj zemlji.
- Funkcioniše u svim zemljama regiona.

Šta je Payoneer kartica?

Payoneer MasterCard kartica je debitna kartica namenjena fizičkim ili pravnim licima. Fizičkim izgledom se ne razlikuje od kartice koju dobijate u običnoj banci prilikom otvaranja tekućeg računa. Payoneer karticu možete dobiti besplatno, jednostavnom registracijom na Payoneer sajtu – OVDE.

Prednosti Payoneer platne kartice

1. Neograničena mogućnost plaćanja na internetu
2. Mogućnost primanja novca na Payoneer karticu
3. Mogućnost povezivanja Payoneer kartice sa Skrillom, PayPalom i sličnim servisima.
4. Mogućnost podizanja gotovine na bankomatima u celom regionu i širom sveta.
5. Mogućnost plaćanja u svim prodavnicama bez provizije!
6. Payoneer MasterCard kartica ne zahteva otvaranje bankovnog računa.
7. Bonus za novoregistrovane korisnike od 25\$ na prvih 100\$ uplate. (bonus osvarujete registracijom – OVDE)

Internet plaćanje i primanje novca

Payoneer karticu možete koristiti za:

1. plaćanje robe i usluga putem interneta
2. primanje uplata od fizičkih ili pravnih lica koji su/ nisu korisnici Payoneer kartice
3. isplate i uplate preko kompanija koje sarađuju sa Payoneer-om, a to su: Skrill, Fiverr, Elance, ClickBank, oDesk, Amazon, CPA mreže MaxBounty i Peerfly, zatim PayPal,

FirstBeatMedia i drugi.

4. upotreba Payoneer Mastercard debitne kartice za podizanje novca na banokmatima u Srbiji, Hrvatskoj, Bosni, Crnoj Gori, Makedoniji i širom sveta!
5. mogućnost direktnog plaćanja na POST terminalima u celom regionu.

Payoneer kartica – koliko to košta?

Registracija i porudžbina Payoneer kartice se obavlja putem Payoneer sajta. Dakle, registrujete se i posle 20 radnih dana, na Vašu adresu stiže Vaša lična Payoneer MASTER kartica. Sam proces registracije, izrade i slanja kartice na Vašu adresu je u potpunosti besplatan. Ukoliko registraciju za Payoneer karticu izvršite OVDE – dobićete i 25\$ poklona, posle prvih 100\$ uplate na Vaš račun.

Troškovi godišnjeg održavanja kartice iznose 29.95\$. Iznos od 29.95\$ ne morate da plaćate unapred, već će Vam prva uplata na karticu biti umanjena za ovaj iznos. Ovaj iznos je ujedno i jedini iznos održavanja kartice, i plaća se jednom godišnje. Možda na prvi pogled zvuči puno, ali taj iznos izađe 2.5\$ mesečno, što je u proseku isti iznos koji Vam naplaćuje bilo koja banka za sličnu karticu. Dodatnih mesečnih troškova održavanja nema. Troškovi podizanja gotovine na svim bankomatima su identični i iznose 3.15\$, bez obzira na sumu podignutog novca.

Payoneer kartica – kako doći do nje?

Registracijom na Payoneer sajtu – (OVDE), možete besplatno poručiti Vašu Payoneer karticu. Posle popunjavanja registracionog formulara, i slanjem zahteva za registraciju, neophodno je verifikovati (slanjem skeniranog dokumenta na email).

Svako dalje obaveštenje od Payoneera o toku verifikacije i stanju Vašeg naloga ćete dobijati na email koji ste uneli pri registraciji. Poručena Payoneer kartica stiže na Vašu adresu u roku od 3-4 sedmice.



CIKLOTURIZAM



Kako odabrati turu, plus 10 pitanja koja će vam pomoći da pronađete i provedete savršen odmor na biciklu...



Sotine opcija za izbor i pronalaženje cikloturističkog odmora su dostupne širom sveta. Prvo putovanje za većinu izgleda zastrašujuće i vrlo često smo skloni divljenju onih koji su se „usudili“ da krenu. Ali, ovaj tekst će vam pomoći da na osnovu ličnog višegodišnjeg iskustva, kao i na osnovu poslovanja i iskustva vodećih cikloturističkih agencija da se opredelite za ovu vrstu odmora.

Dakle, želite da to uradite, da odete biciklom na put ili da istražite deo vaše okoline, zemlje, biciklom je možda najbolji način da istinski iskusite pejzaže i kulturu regiona, jedinstvene karakteristike regiona, terena, mirise cveća, prirode, da vidite kako sazreva grožđe, da čujete zvukove divljih životinja ili ljudi i da otkrijete skrivena blaga malih gradova.

Jedan putopisac je otprilike ovako rekao: Putovanje automobilom, vozom ili autobusom je kao da gledate dobar film, ali kada putujete biciklom, vi ste u filmu.

Bez obzira da li idete sa porodicom, devojkom, suprugom, drugom, prijateljima na ciklo turu koji žele

da podele iskustvo i jedinstveni doživljaj putovanja ili ste strastveni biciklista ili Randonneur koji želi nov izazov, napolju je savršena ruta za vas. Možete izabrati različite težine terena od lakih ravnih ruta, do vožnje po najizazovnijim planinskim masivima koje su sve popularnije i sve se više organizuju.

Izgradnja bici staza nije usko vezana za cikloturizam. Da smo čekali izgradnju neke sledeće staze, nikada ne bi upoznali i videli šta nam južni i srednji Banat nudi, okolina Beograda, nikada ne bi smo biciklom prešli preko Kopaonika, odvezli toliko breveta i napravili toliko dobrih vožnji i treninga. Kroz celu Bretanju, na primer, ne postoji biciklistička staza i mi smo je izvezli. Ali, znajte da je biciklistička staza nije bitna za porast broja stanovništva koji koriste bicikl kao prevozno sredstvo. Ljudi su skloni da uglavnom vide samo loše, a treba biti realan u vremenu u kojem živimo. Da su ove rečenice tačne pokazuje i činjenica da je sve više cikloturista duž Eurovelo rute i freebajkera koji kad god su u mogućnosti idu u prelepu prirodu Srbije u njeno

srce, na planine, obronke. Voze svoje bicikle stazama koje je napravilo lokalno stanovništvo od tucanika, traktoristi da bi izvukli drva, asfaltom i šumskim putevima

TOP 10 PITANJA KOJE TREBA DA POSTAVITE SEBI PRE NEGO KRENETE NA PUT BICIKLOM

1 Koliki je moj budžet?

Do nedavno smo imali dve opcije: „jeftino“ - gde smo bili oslonjeni na sebe, ili skupu opciju „all-inclusive“. Sada imamo alternativne - srednje programe koje nude lokalni tour operateri.

2 Šta je moja namera?

Možda spori tempo, da bih upoznao ljude, njihove običaje, upoznao, osetio i razgledao mesto ili deo zemlje. Možda je fokus biciklizam, a da ljudi, običaji i mesta budu u drugom planu u odnosu na pejzaže i okolinu. Možda je u fokusu biciklizam, forma, trening, pređeni kilometri i podešavanje bicikla.

3 Gde želim da idem?

Pre polaska napraviti spisak najvažnijih stvari za vaše novo iskustvo. Da li imate posebne interese, kao što u Srbiji postoje: Put rute Eurovelo 6, Gastronomija, Putevi vina, Putevima srpskih imperatora, Tvrđave Dunava, Transromantika ili Evropski program puteva kulture. Možda želite da idete za svojim snovima, tipa: Put mirnih morskih obala, Alpskih planina, Poseta mirnih vojvođanskih sela, Šumadijskih šuma ili poseta tržnih i market centara i pijaca u gradovima.

4 Gde želim da prenoćim?

Najviše vremena većina provodi na biciklu, prolazeći kroz mirna mesta ili vozi sporednim

„VOZEĆI BICIKL ČOVEK NAJBOLJE NAUČI O RELJEFU, ZATO JER MORA DA SE OZNOJI UZBRDO I DA SE SPUSTI NIZBRDO. NA TAJ NAČIN ON GA PAMTI ONAKVIM KAKAV ZAISTA JESTE. IZ AUTOMOBILA ČOVEKA IMPRESIONIRAJU SAMO VISOKE PLANINE, ALI ON NEMA PRECIZNO SEĆANJE NA PREDELE KOJIMA JE PROPUTOVAO KAO ŠTO TO BIVA NA BICIKLU“, ERNEST HEMINGVEJ



putevima, a spavanje varira i zavisi od namere i cilja puta. Da li uživate u gradu ili u ruralnoj sredini, negde na nekoj farmi, možda? Da li želite da svako veče budete na novoj lokaciji ili da vam sedište bude u jednom hotelu - hostelu sve vreme?

5 Da li mi je potreban vodič ili želim da idem bez njega?

Ako uživate da vozite i da budete u grupi, da upoznate nove ljude sličnih interesovanja, da imate

raspored i podršku u vidu nošenja stvari, mehaničara i organizatora, onda je za vas vodič koje nudi tour operater prava stvar. A ako želite da budete nezavisni, sa mogućnošću menjanja rute, da sami određujete sebi slobodno vreme, vreme i mesto odmora, onda je za vas svakako put bez vodiča. Dakle, bez vodiča manje košta i postoji mogućnost alternativnih obilazaka, a sa vodičem svi detalji su urađeni - transfer, smeštaj, prtljag i ruta, ali je to potrebno dodatno platiti.

6 Koji je moj nivo kondicije i sposobnosti?

Da li vam se više sviđa da vozite kroz planinske masive ili ravnicom? Da li vam se više sviđa da vozite drumom ili offroad? Da li volite sunčanije krajeve, da li vam smeta kiša? Da li ste komunikativni i da li poznajete neki od stranih jezika?

7 Koliko želim da vozim dnevno?

Ne zaboravite da ste na odmoru i da će biti mnogo toga da se vidi uz put i da ćete voziti neko-

liko dana uzastopno. Ne koristite kao iskustvo svoje vikend vožnje po pitanju dužine i izdržljivosti. Do sada do mene skoro nikad nisu došle povratne informacije da su na odmoru dnevne razdaljine kratke.

8 Kako se pravi program ako ja organizujem grupu?

Prvo, morate znati ko ide sa vama, kakve su kondicije, entuzijazma i interesovanja. Možda sve to iziskuje neki slobodni dan od vožnje bicikla ili promene destinacija u toku trajanja odmora.

9 Koju vrste podloge želim za vreme odmora i da li ću prihvatiti nečije društvo?

Pre polaska morate znati koju vrste podloge želite? Da li će to biti asfalt ili off-road, zemljani put, kombinovani? Da li će vaš put pratiti izgrađene biciklističke staze? Zašto je to bitno, zbog samog izbora i podešavanja bicikla, kao i izbora guma. Možda vas off-road učini nervoznim, pored širokog spektra koji nudi. Ne zaboravite da kod nekih stranaca, a samim tim i turističkih agencija su off-road i dirty road različite terminologije i vrste puteva - podloge. Da li ste spremni da s nekim delite vašu singl vožnju, da delite vaš mir, spokojstvo, pa na kraju i hranu?

10 Da li želim da vozim bicikl svaki dan?

Dok većina tura ide od tačke A do tačke B, postoji i detour tj. sa jednim mestom polaska i povratka. Te ture su jako zgodne ako želite da napravite dan odmora tj. Day off. Jako dobre ture su one lokalnog tipa „Južni i srednji Banat“, „Discover the Danube“ ili Bike and Boat ture ako želite da odete na dan ili dva.

Ako ste postavili sebi ovih 10 pitanja pre nego ste krenuli na put, onda sledi pakovanje i stvari koje će vam pomoći da uživate u vašem cikloturističkom odmoru.

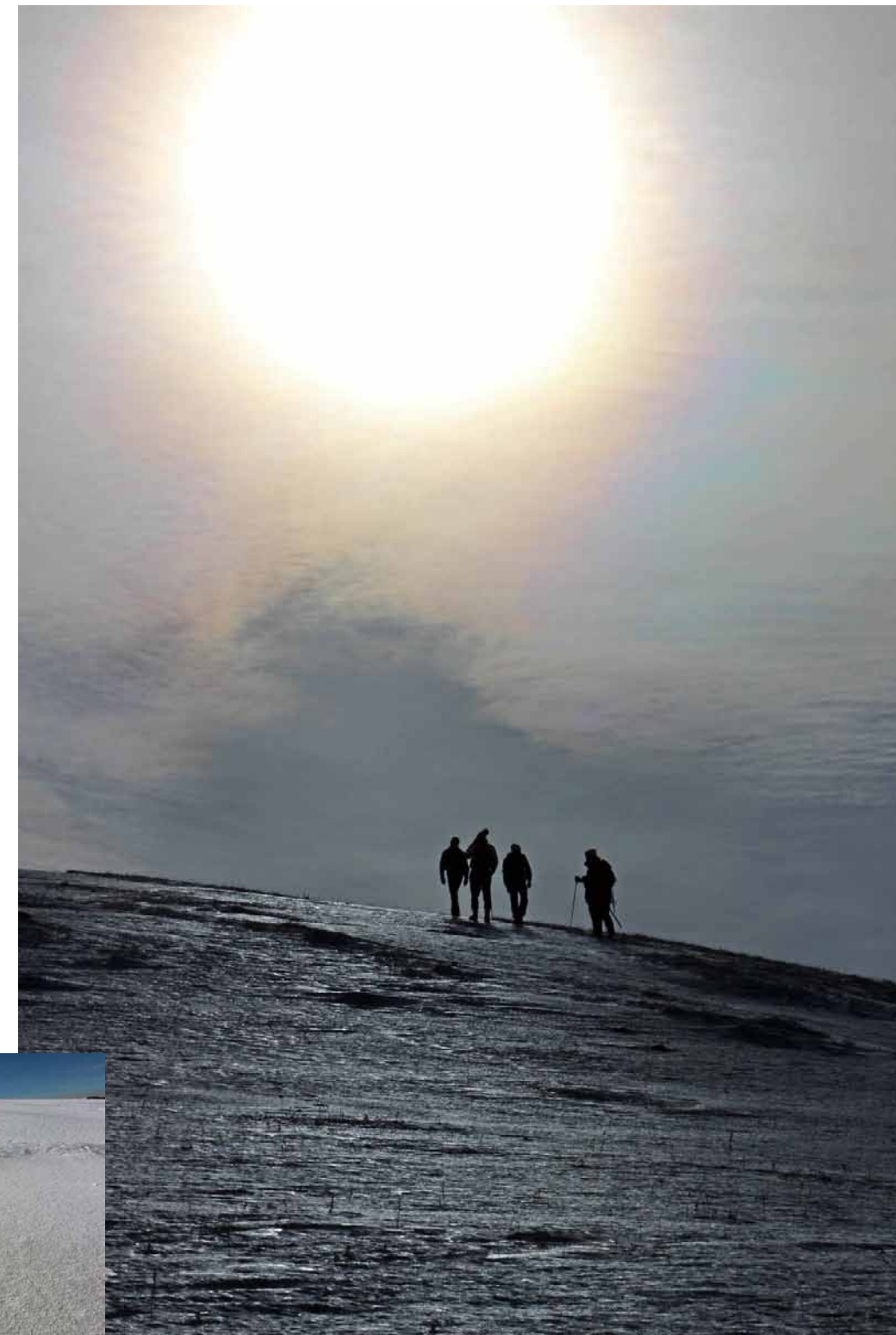
Cikloturizam evropskoj ekonomiji doprinosi oko 44 milijardi evra godišnje, što je slično sektoru kružnih putovanja brodovima ili „cruisinga“, a takođe je to sektor koji dosta zapošljava, samo u Evropi oko pola miliona ljudi. Ovaj podatak govori samo koliko je cikloturizam razvijen i koliko se ulaže u njega.

IVAN PUJA



Nova godina na Bjelasici

Alpinistička sekcija „Novi Sad”, organizator
ove planinarske akcije, već desetu godinu
zarednom pravi akciju „Nova godina na Bjelasici”...



Kada smo odlučili da Novu godinu dočekamo na planini, nisam mogao da dočekam dan da odemo što dalje od civilizacije. Izbor je pao na Bjelasicu, planinu u Crnoj Gori. Rešili smo se da idemo vozom, tako da održavanje akcije nije bilo uslovljeno koliko će se ljudi prijaviti na nju. U šali sam rekao da je putovanje vozom samo po sebi avantura. Nažalost, toliko sam bio u pravu, da nas je to zamalo koštalo proslave Nove godine. „Veseljaci“ iz Železnice Srbije su nam prodali ispravne karte za večernji voz, a na njih prikačili rezervacije za voz koji je već otišao - jutros. To je urađeno namerno i nismo bili jedini kojima se to desilo. Preprodavali su duple rezervacije, budući da nije bilo dovoljno mesta u vozu. Zato, oprez kada putujete železnicom, proći će još puno vremena dok to ne postane normalna firma. Posle doplate za spavaća kola i to jedva, jer ni tamo nije bilo puno mesta, krećemo konačno na naše putovanje.

Smeštaj

Ako želite sami da penjete Bjelasicu sa Mojковаčke strane, možete da dođete u Planinarski dom „Džambas“. Dom je smešten ispod vrha Mučnica. Pogodan je kako za kratke odmore, tako i za višednevni boravak u prirodi, jer predstavlja odličnu polaznu tačku za sve planinarske pohode. Planinarski dom ima 60 ležaja. Domom upravlja PSD „Džambas“ iz Mojkovca.

Kontakt: +382 67 878 938, Mićo Sošić,
E-mail: psddzambas@t-com

Stižemo u Mojkovac u ranim jutarnjim satima, odakle se terenskim vozilom prebacujemo do Planinarskog doma „Džambas“. Opredeli smo se da idemo prevozom umesto da pešačimo, da bismo bolje iskoristili dan i da bi nam ostalo više vremena



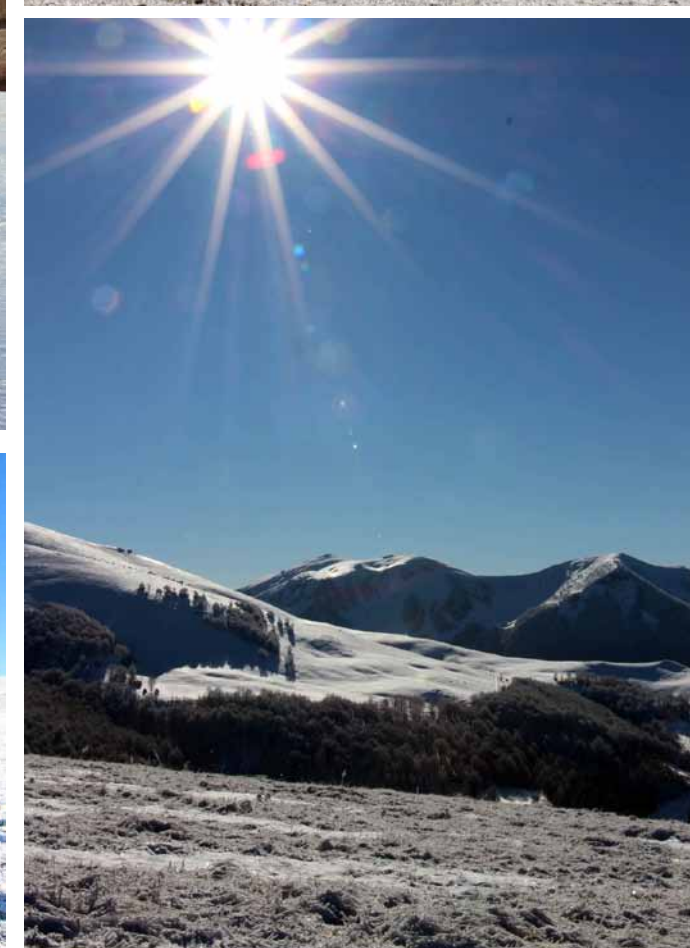


za planinarenje. Posle pauze u domu krećemo na uspon na Mučnicu (1.809 mnnv), koja se nalazi odmah iznad doma. Ove sezone nije bilo puno snega, taman toliko koliko treba. Brzo smo došli do vrha. Bio je vedar i sunčan dan. Na horizontu su se mogli videti Komovi, Durmitor, Prokletije... Spuštamo se sa Mučnice, gubimo nešto visinu i nastavljamo grebenski ka sledećem vrhu Turjak (1.912 mnnv). Prethodne godine je grupa mora da se zadovolji samo izlaskom na prvi vrh, zbog previše dubokog snega, dok smo ove godine nastavili turu sa lakoćom. Ubrzo stižemo na Turjak, te posle pauze i fotografisanja krećemo kružnom stazom natrag ka domu. Bio je potreban oprez na nekim mestima zbog leda, ali nije bilo ništa što se nije moglo savladati ili zaobići. Možda smo akciju mogli još malo produžiti, jer smo dosta rano stigli u dom. Bilo je očigledno da posle dugog puta, a zatim pešačenja, mnogi neće izdržati do ponoći i da će početak Nove godine proslaviti u krevetu. Tako se i desilo i pored vesele atmosfere i dočeka koji su priredili domaćini.

Prvog januara smo isplanirali duže pešačenje. Najavili su nam se i neki drugi planinari koji su se zatekli u domu, da će nam se pridružiti u šetnji, ali su odustali. Bilo im je to previše hodanja posle slavlja od prethodne noći. Kretali smo se prvo jednom uvalom pored potoka, a posle nekih sat vremena hoda, pojavio se pred nama Bjelogrivac (1.912 mnnv), naš prvi cilj tog dana. Zaobišli smo zaleđenu severnu stranu i krenuli lagano na uspon. Popeli smo se bez problema uz nekoliko kratkih pauza. Vreme nam je opet išlo na ruku. Bilo je dovoljno, a ne previše snega, duvao je hladan ali podnošljiv vetar i sunca je bilo u izobilju. Posle pauze na prvom vrhu, nastavljamo grebenski ka sekundarnom vrhu Ogorelici (1.980 mnnv) na koji brzo stižemo. Posle kratkog zadržavanja, krećemo dalje. Pejzaž je nestvaran. Imamo utisak kao da smo u nekim polarnim predelima. Uskoro dolazimo do podnožja Strmenice (2.122 mnnv) i krećemo na najvišu tačku na našoj akciji. Uspon je bio lagan i stižemo na vrh za manje od sat vremena. U povratku nazad opet kružnom stazom, nismo previše žurili nazad u smeštaj. Uživali smo u pogledu, lepom vremenu i čistom vazduhu. Na jednom delu pustata smo se malo zaglavili u zavejanom boru krivilju, ali bila je to kratka „muka“. Zahvaljujući plitkom snegu i kompaktnoj i spremnoj ekipi, uspele smo da završimo akciju bez čeonih lampi i da se vratimo pre mraka u dom.

Poslednjeg dana našeg boravka nismo imali previše vremena za odlazak na još neki od vrhova u okolini. Umesto toga smo otišli u dvočasovnu šetnju do memorijalnog groblja Mojковаčke bitke iz Prvog svetskog rata. Posle pakovanja i pozdravljanja sa domaćinima, kasno popodne polazimo na noćno pešačenje do Mojkovca gde smo noćnim vozom krenuli kući.

Alpinistička sekcija „Novi Sad“, organizator ove planinarske akcije, već desetu godinu zaredom pravi akciju „Nova godina na Bjelasici“.



Stara planina

Grupa planinara iz **Beograda**
(**Srbija**) otkrivala je lepote
uspona na Midžor...



Pozni jesenji dan. Sa prozora vidim tamu i osećam tišinu koju tek pokvari neki vozač automobila koji žuri na posao „u prvu“. Polako se spremam, oblačim na sebe planinarsku opremu, pakujem neophodne sitnice i nekoliko kilograma fotografske opreme stavljam na rame. I dalje je mrak. Krećem put Stare planine.

Još uvek pospan prolazim kroz Svrlijig i sela sa severne strane Svrlijskih planina. Ređaju se Crnoljevica, Okruglica, Guševac, i kod table na kojoj piše „Periš“ počinje svitanje. Prvi zraci sunca jasno obasjavaju greben Stare. Počinje da se spušta gusta magla i tako je sve do raskrsnice za planinarski dom na Babinom zubu. Stižem na polaznu tačku uspona na krov Srbije.

Stara planina ili Balkan pripada sistemu Balkanskih planina koje se pružaju od Crnog mora na istoku, pa sve do Vrške čuke kod Zaječara na zapadu. Dužina ovog planinskog sistema iznosi 530 km. Najviša tačka Stare planine je vrh Botev (2.376 m) i ona se nalazi u Bugarskoj, dok se najviša tačka ove planine u Srbiji - Midžor nalazi na 2.169 metara iznad nivoa mora.

Stara planina, ta neukročena divljina, neotkrivena lepota, riznica brojnih endemita, teritorija najlepših igara sunca i oblaka u jesenje rane zore i sumrake, ta visina koja zavređuje pažnju svakog živog

bića na zemaljskoj kugli, šepurila se pred nama izazivajući nas da se okušamo u njenom savladavanju. Stara planina je, ne samo u geografskom smislu, jedinstven splet prirodnih lepota, izuzetnih vrednosti i naročitih ambijentalnih osobenosti; to je jedan svet koji se svakom poštovaocu prirode ureže u sećanje za sva vremena, i svaka reč je prosto mala i slaba da to opiše. Planinarska društva koja su domaćini na ovoj planini potrudila su se da jasno i precizno obeleže staze kojima ćemo se na dalje kretati.

Prvi deo staze namenjen je za zagrevanje planinara i proveru fizičke spremnosti. Oni koji pohode ovu planinu imaju tu sreću da ne moraju da brinu oko zaliha tečnosti koju nose sa sobom, iz razloga što je priroda ovom masivu pored svih ostalih lepota podarila i veliki broj izvora pitke vode. Prelazimo preko skijaške staze, vidimo znak koji nas usmerava levo ka Midžoru i pred nama se otvara prostor gde smo i sa leve i sa desne strane okruženi oblacima. Cela Srbija spava pod oblacima! Prizor je zaista neverovatan i daje nam snagu da istrajemo do vrha. Iza nas ostaje vrh Žarkova čuka (1.848 mnv), koji ćemo popeti u povratku. Staza dalje vijuga i gore-dolira, a naše noge gaze po sitnom pločastom crvenom kamenju koji je podloga širokog kolskog puta napravljenog za potrebe vojske u srećnijim vremenima - kada je

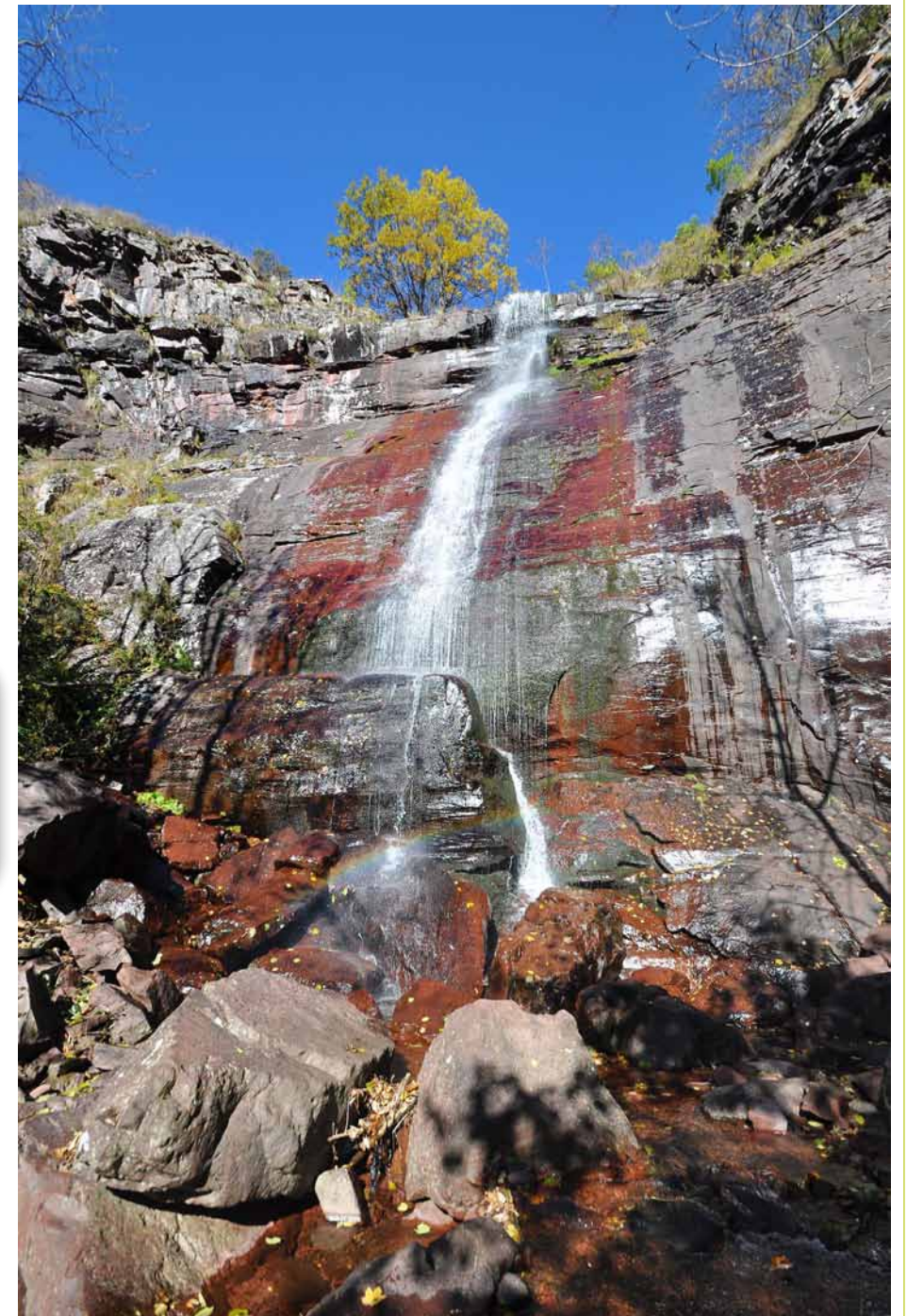
čuvan svaki pedalj granične linije. Mestimično se pojavljuju potoci bistre vode koji kamen čine klizavim, pa time i teže prohodnim. Na nekim mestima voda je zaledila, a penjući se ka vrhu staza polako biva pokrivena snegom. Bližimo se završnom usponu i dolazimo do karaule koja je, nažalost, devastirana i prepuštena zubu vremena. Odatle se pruža zaista divan pogled na celu Srbiju koja je pod oblacima, a iz te „pene“ izviru najviši vrhovi Suve planine - Sokolov kamen, Trem i Đordina čuka. I ništa više. Ostatak još uvek spava. Još dvesta metara deli nas od najvišeg vrha Srbije. Dvesta metara – deset minuta. Staza je uska, klizava, i čovek ne može a da se posle svakog koraka ne okrene da uživa u pogledu.

Konačno, izlazimo na Midžor. Granični kamen koji ujedno obeležava i sam vrh okovan je ledom. Na njemu stoji spomen-tabla prvom osvajaču ovog vrha, izvesnom botaničaru Luji Adamoviću, a pored table je koš u koji planinari ubacuju po koji dinar ili ma koju drugu valutu – za sreću, ili da se nađe. Sada smo tačno na graničnoj liniji i po prvu put na usponu vidimo dve strane – zapadnu, koja gleda na Srbiju i istočnu, koja gleda na Bugarsku. Na zapadnoj strani litice su itekako strmiye, a vremenske prilike nam nisu dozvolile da imamo pogled na okolinu. Ispod nas dešavala se prava oluja, sudeći po



tamnim oblacima koji su se mešali podno Midžora.

Posle fotografisanja na vrhu odlučili smo se da polako krećemo nazad, a u tom času na vrh izađeše dvojica planinara – početnika, sudeći po opremi koju nose. Jedan od njih je iz Čačka, drugi iz Knjaževca. Studiraju u Beogradu, sličnih smo godina. Putem interneta otkrili su Staru planinu i njene lepote. U vreme medijskog mraka i zatrpanosti šundom, dobro je i svrsishodno da se na globalnoj mreži nađu i podaci o ovom dragulju naše zemlje. Na kilometar od vrha sreli smo se i sa desetak planinara iz Celja, iz Slovenije. Došli su kombijem da običu planine Istočne Srbije. Posle kraćeg razgovora nastavljamo dalje i vreme polako počinje da se menja. Prolazimo kroz oblake, vidljivost se smanjuje i u jednom trenu ne vidimo ni raskrsnice, ni dalji tok staze, a ni markaciju. U takvim okolnostima treba biti pribran i treba koristiti svoje planinarsko iskustvo. Penjemo se na Tupanar (1.955 mnv), Žarkovu

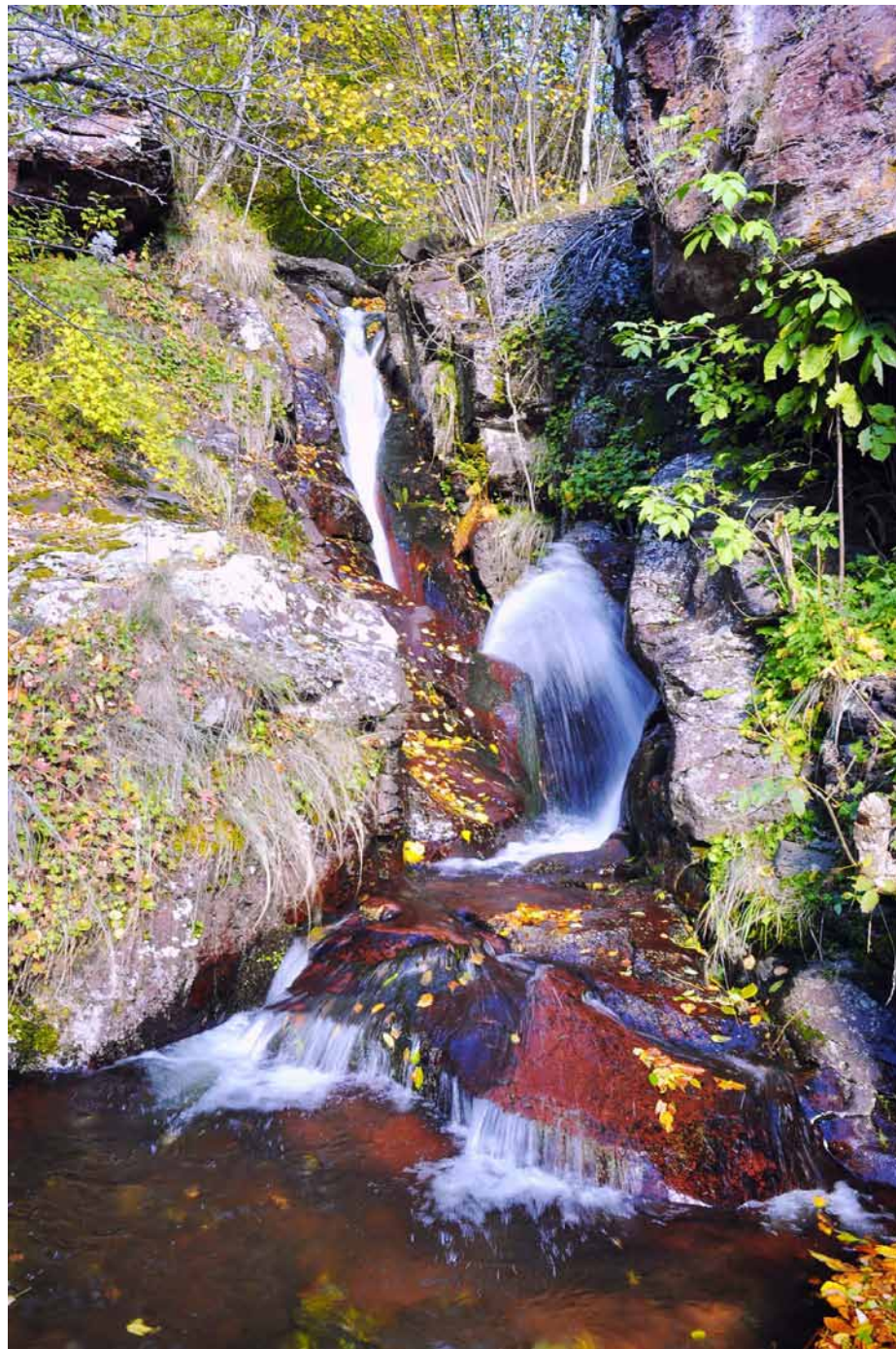


čuku i dolazimo do raskrsnice gde se put odvaja desno za planinarski dom i parking gde smo ostavili vozilo, a levo za selo Topli Do. Skrećemo desno i puni utisaka završavamo turu za taj dan.

Drugi dan obilaska „stare lepote“ bio je posvećen odlasku do toplodolskih vodopada. Na uspon smo krenuli iz sela Topli Do, koje je još uvek spavalo svoj zimski, a reklo bi se i višegodišnji san. Pedesetak kuća koje odaju nekadašnje bogatstvo meštana sela svelo se na samo pet „živih“, ostale su ili napuštene ili se koriste kao vikendice. Tužnu i

nepravednu sudbinu sela priča nam i starac od osamdesetak leta koji nas sreće na početku naše ture. On svakoga dana na magarcu odlazi do pojate gde mu se nalazi stoka. Ima sina, kaže, živi u Pirotu. „Deco, mi smo svoje odslužili, a mene je strah za vas... Ko će vas da brani, kad dovedu izbeglice treba svi da ih hranimo – a kako ćemo, kad ni za nas nema?“ Jada se ovaj dobri starac, ali nema kome – jer i on sam shvata da nema uticaja na one koji „kradu, krađu, a ko im šta može posle kad pobegnu“. Prepušten samom sebi namerno je usporavao naš tempo





kako bi imao sa kime da prozbori šta novo. Nismo mu zamerili. Lepota prirode ovde izgleda leći sve osim starosti i samoće.

Na samom početku staze ka vodopadima toplodolskog sliva nailazimo na dobro obeležene raskrsnice. Desno se skreće za Piljski donji i gornji vodopad. Mi nastavljamo pravo ka Čungulju, prolazeći pritom kroz gustu bukovu šumu i gazeći nekoliko većih potoka. U vreme kada spoljna temperatura nije visoka poželjno je potoke prelaziti tako što će planinar gaziti po kamenju koje iz potoka viri. Pri

takvom poduhvatu mora se biti oprezan, jer i najmanja neopreznost usled gaženja na klizav ili nestabilan kamen može dovesti do upadanja u potok. Dolazimo do mesta gde se ulazi u vrlo gustu šumu koja je već odavno dobila svoj jesenji kolorit, a potom se spuštamo nizbrdo kako bi izašli na Javorsku reku koju treba preći ka raskrsnici gde se staza račva na dva dela – levi vodi prema Čunguljskom, a desni prema Krmoljskom vodopadu. Biramo stazu ka Čungulju.

Samo dvesta metara po prelasku reke uočava se brzi potok koji juri



Info

Relevantni podaci: staza Babin Zub – Midžor – Babin zub – 16 km, staza „Toplodolski vodopadi” – 23 km.

Planinarili: Pavle Ranđelović, Mile Ranđelović, Igor Đorđević, Vanja Keser, Andrija Radičković

niz karakteristične crvenkaste stene. Nailazimo na prvu atrakciju na našoj stazi, a to je mali Čunguljski vodopad. To je dvokaskadni vodopad. Prva kaskada obrušava se na kameni plato odakle kao da skače u vis i pravi divnu vodenu lepezu koja se dalje sliva u korito reke. Visok je oko sedam metara i predstavlja „uvod” u ono što nas čeka samo nekoliko stotina metara dalje. Penjemo se na stene kako bi ušli ponovo u šumski deo staze. Sve vreme sa leve strane pored nas prolazi reka sa bezbroj slapova umivena opalim lišćem sa okolnih bukvi. Ispostavlja se da upravo ta reka stvara impresivni, pedesetak metara visoki Čunguljski vodopad. Kako se ne zaustaviti pred ovakvim čudom, ovakvim remek-delom prirode koji je otkriven tek nedavno, ovim biserom stare lepote koji je poznat po tome da reka svojim pritiskom svake godine skida centimetar po centimetar purpurni kameni zid i tako piše istoriju ovog vodopada? Šta je čovek naspram prirode i njenih sila i zakona – to je pitanje koje je ama baš svakom

živom biću u podsvesti kada stane pred nešto ovako impozantno. Fotografi vade svoje aparate, beleže ovaj spomenik prirode i puni utisaka krećemo nazad ka raskrsnici na Javorskoj reci. Ponovo prelazimo reku i krećemo se put Krmoljskog vodopada.

Staza do narednog bisera ove planinske lepote nije nikako navična. Prelazi se potok na još jednom mestu odakle se preko stena penjemo do manje strme livade odakle se pruža pogled ka vodopadu. Ukoliko se odvažite da siđete do korita gde slapovi padaju u korito reke, morate biti vrlo oprezni jer je staza strma, kamenje obraslo mahovinom je klizavo, a drveće koje bi uzimali kao oslonac je, iako debelo, vrlo krto. Uz malo sreće i više iskustva, spustili smo se do pomenutog korita i uživali nekoliko minuta u prizoru koji je pred nama. Dvokaskadni vodopad koji nije visok kao veliki Čunguljski, ali opet lep na svoj način. Vreme je za povratak ka Toplom Dolu.

Jesenji dani su vrlo pogodni za planinarenje jer se raznoliki kolorit šuma i livada na planini ne može videti kada nastupe ostala godišnja doba. Jedina mana kod jesenjih dana jeste ta što je dan isuviše kratak, pa smo morali da odustanemo od obilaska Piljskog donjeg i gornjeg vodopada, kao i od posete Kurtulskom vodopadu. Imali smo u vidu da su pored iskusnijeg planina-



ra, inače autora ovog teksta, pošli i ljudi kojima je bila velika želja da sve detaljno fotografišu, pa smo se na nekim mestima zadržali duže nego što je potrebno. Zamerke apsolutno ne postoje, jer je akcija uspešna onoliko koliko je svaki član ekspedicije zadovoljan. Puni utisaka vraćamo se u Topli Do koji nam je podario prelepu sliku zalaska sunca iznad krovova kuća i nadaleko poznatog Kovanog dola. Na putu do Temske obilazimo i vodopad Bukovački do. Nekoliko fotografija, još devedeset kilometara i eto nas u Nišu.

Kada se sve sabere, boravak na Staroj planini bio je jedno veliko iskustvo više za sve one koji su u ova dva dana pohodili ovu planinsku lepoticu. Bilo je tu svega – od visokogorstva do probijanja kroz gustu šumu i rastinje, od prelepih vidika sa grebena do momenata kada od magle nismo videli prst pred okom. Planinarska društva su se zaista potrudila da postave neophodne putokaze i da markiraju stazu na

čemu im se toplo zahvaljujemo. U eri informatičkih tehnologija i mobilnih uređaja, bilo bi korisno uraditi precizno pozicioniranje svih bitnih elemenata Stare planine, njihovo povezivanje u staze i rute. To bi ne samo poboljšalo turističku ponudu opština na kojima se ova planina nalazi (Knjaževac, Pirot, Dimitrovggrad), nego i doprinelo boljem razvoju planinarstva u ovim prilično napuštenim krajevima. Stara planina zaista ima šta da ponudi, a šteta je da ovakvi biseri ostanu daleko od očiju javnosti.

„Potrošili smo dane i noći na putovanja koja nam je bog dao. Najmanje smo se nagledali svojih zabačenih sela, bistrih reka i dubokih zelenih šuma, sve misleći da su tu, blizu, i da će se za njih uvek naći vremena. A, nije se našlo. Zavedeni svetskim čudima, zaboravismo na sebe i svoje poreklo.” (Momo Kapor)

TEKST I FOTOGRAFIJE:
PAVLE RANĐELOVIĆ



HAJLA

Oko 200 učesnika **19. Memorijala „Safet Mavrić - Čako“** moralo je da odustane od pohoda zbog lavine koja je zahvatila 20 planinara na čelu kolone...



U organizaciji Planinarskog i ski kluba „Hajla“ iz Rožaja, Turističke organizacije Rožaje, lokalne uprave Rožaje, uz podršku „ELKOS“, kao i „Erđan Komerc“ iz Rožaja završen je 19. Memorijal „Safet Mavrić - Čako“. Pohod se organizuje u znak sjećanja na alpinistu iz Novog Pazara koji je tragično stradao na Hajli 6. januara 1997. godine.

Na ovogodišnji uspon svakako je pečat ostavila sniježna lavina

koja je za sobom povukla dvadesetak planinara s čela kolone, koji su probijali put oko 200 učesnika akcije iz Crne Gore, Srbije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Makedonije, Slovenije, Kosova, Albanije, kao i delegacija Planinarskog Saveza Turske sa kojom je PSK „Hajla“ dogovorila buduću saradnju. Kako je istakao predsjednik PSK „Hajla“ i glavni koordinator memorijala Feka Kurtagić, izbjegnuta je tragedija

samo zahvaljujući prisebnosti i velikom iskustvu planinara koji su se tu zatekli. Na pomenutom mjestu došlo je do „pucanja snijega“ koji je izazvao lavinu široku oko 20 metara. Ona je zakačila dvadesetak učesnika pohoda. „Neki su uspjeli da se spasu na vrijeme, dok je lavina nekoliko planinara nosila stotinu metara niz padinu. Planinari su odmah pritekli u pomoć i izvukli zatrpane kolege. Najgore su prošla trojica plani-



nara koja su bila potpuno zatrpana snijegom. Na sreću, za njihovo spašavanje je bilo potrebno svega dva do tri minuta tako da su i oni prošli samo sa ogrebotinama po licu“, kazao je Kurtagić, ističući da je nakon toga prekinut dalji uspon na najviši vrh Hajle, pa su se planinari vratili u planinarski dom „Grope“.

Na svu sreću nije bilo teže povrijeđenih. Hajla je po prvi put tokom memorijala pokazala i svoje surovo lice i tako opomenula planinare da budu uvijek na oprezu. Iz bezbjedonosnih razloga vodič uspona Semir Kardović je nakon što su svi bezbjedno evakuisanini iz lavine proglasio uspon završenim. Pored njega, za bezbjednost učesnika i probijanje staze brinuli su vodiči PSK „Hajla“: Anisa Demić, Zulfikar Zuko Kurtagić, Denis Ferizović i Ziko Kurtagić. Posebnu zahvalnost dugujemo planinarskim klubovima „Visokogorci Crne Gore“ i „Oblun“, koji su bili najbliži da priteknu u pomoć.

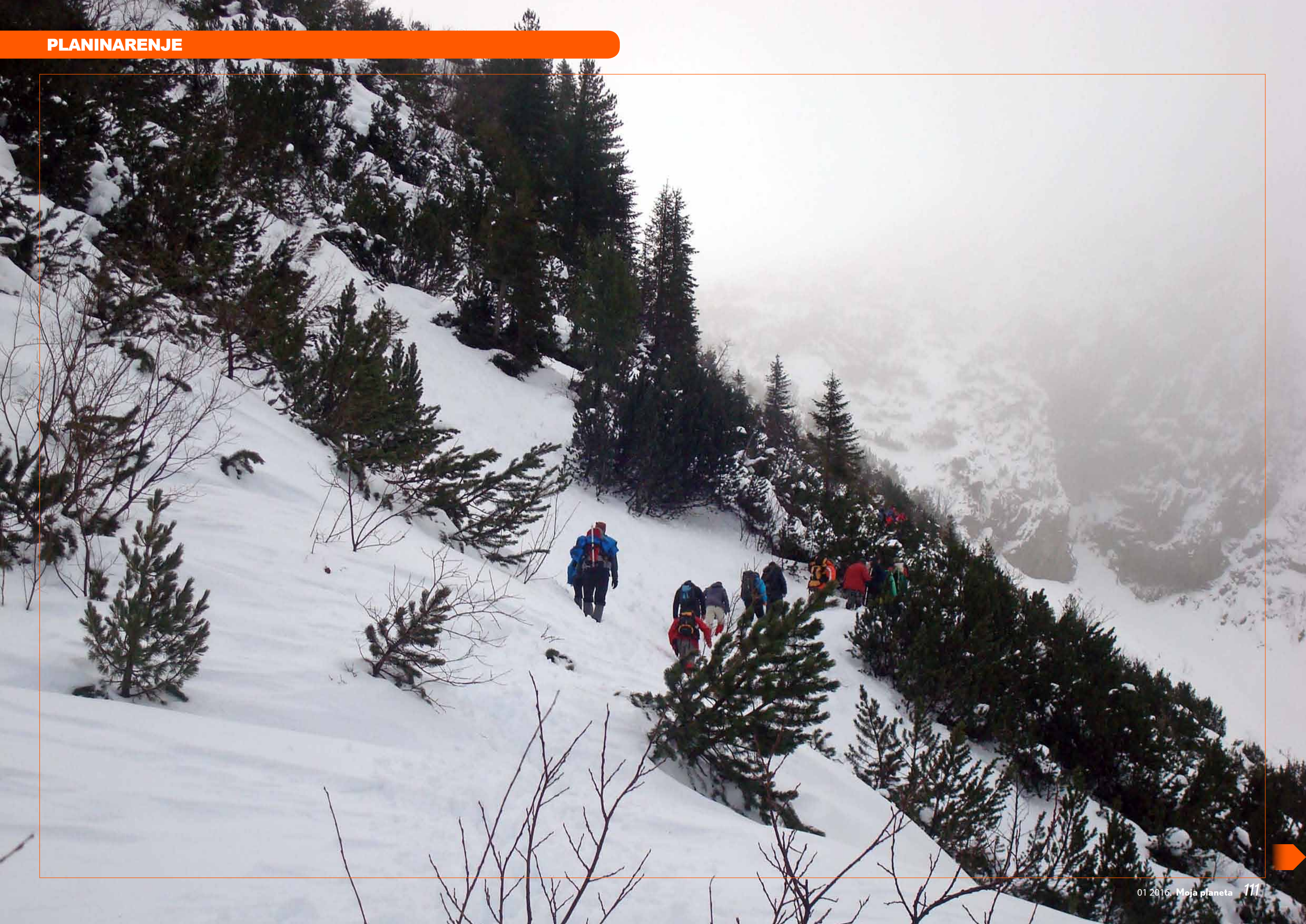
Iskusni planinar i vođa uspona Semir Kardović je jedan od onih koji su preživjeli sniježni pakao. On kaže da je mnogo puta prošao tom stazom, te da taj teren nije podložan lavinama.

„Prije nesreće smo planirali da prekinemo uspon na najviši vrh Hajle zbog poledice koja je



stvorena usljed kiše koja je natopila snijeg, kao i zbog vjetrova i magle koja je obavijala planinske vrhove. Međutim, grupa planinara je krenula ispred mene i baš kada sam ih sustigao, kako bih ih upozorio na opasnost, lavina me je zatrpana zajedno sa ostalim planinarima. Dvije djevojke i ja smo bili potpuno pod snijegom, dok su ostali prošli mnogo bolje. Sve se izdešavalo tolikom brzinom da nijesam imao vremena za razmišljanje. Kada je

lavina stala, jedna ruka mi je bila na površini snijega, kao i dio lica, ali, na sreću, svi smo prošli samo sa ogrebotinama. Kolege su me izvukle iz snijega za nepun minut. Nakon toga smo pretražili teren i sve je prošlo dobro. Ništa nije ukazivalo na nesreću, a imali smo mnogo sreće što debljina snijega nije bila velika“, rekao je Kardović, ističući da je ovo bila opomena svim planinarima da na planinu ne kreću bez adekvatne opreme.





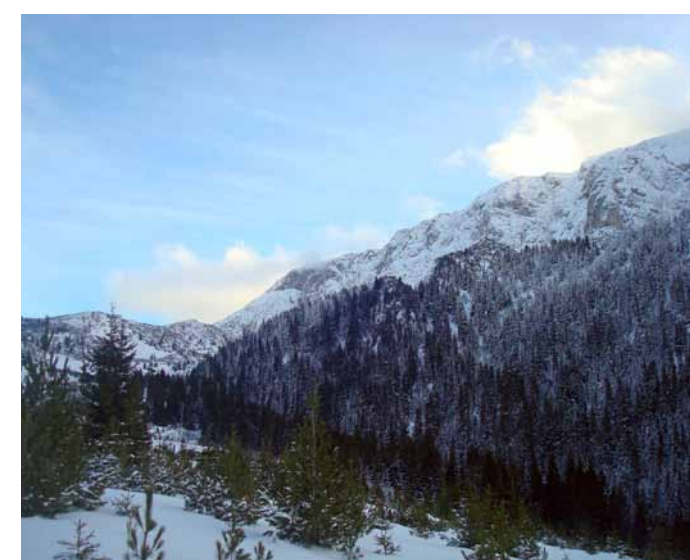
Zulfikar Kurtagić istakao je da je Memorijalni uspon na Hajlu najmasovniji zimski uspon u regionu i, kao takav, ima za cilj

promociju planine Hajle koja ima izuzetne potencijale za razvoj planinskog turizma. „Svjedoci toga su i strani turisti koji sve češće



posjećuju planinu Hajlu, zimi zbog idealnih terena za turno skijanje, freeride skijanje, snowboarding, snowshooing i alpinizam, a ljeti zbog trekinga, mountainbikinga, planinarenja... Što se tiče lavine to je normalna pojava na planinama koja je u većini slučajeva nepredvidiva i normalno je da se dešava u planinama i ako neki neupućeni pokušavaju da naprave senzaciju, najbitnije je da su se svi zdravi i zadovoljni vratili sa uspona”, zaključio je Kurtagić.

PSK „HAJLA”, ROŽAJE
FOTO: DANIJE DIMITRIJEVIĆ I PSK „HAJLA”, ROŽAJE





FRUŠKA GORA

Memorijalna šetnja „**Branislav Vjerg**“ održana je u organizaciji **PD „Vilina Vodica“** iz **Bukovca** (Srbija)...

Ovoga puta šetali smo u njegovo ime, zbog svega što je učinio za PD „Vilinu Vodica“. Okupljeni učesnici i domaćini sačekali su autobus, baš kako je i on to radio pred polazak na svaku nedeljnu šetnju. Učesnicima, kratkim pozdravnim govorom obratio se predsednik PD „Vilina Vodica“,

zatim je naša Jekica pročitala tekst koji nas je ukratko vratio i podsetio na njegov skroman ali zato bogat život. Posle upisivanja učesnika i grupnog slikanja za uspomenu i arhivu sa prve memorijalne šetnje, kolona planinara krenula je pravo prema izvoru na Vilinoj Vodici. Više puta se začulo „da nas je puno“, „da je kolona velika“, „uspori napred“ pravo je pitanje da li nas je iko mogao prebrojati!

Vreme je bilo mirno, sve je ćutalo tog decembarskog jutra sa oblacima koji su nas pratili prvi deo staze. Odvajanje učesnika na mestima gde su mogli da „okrenu svojim

putem“, prema Glavici, TV Tornju, Vencu ili bilo kom drugom pravcu, nismo želeli da kontrolišemo niti da utičemo na njih. To nam je samo davalo više volje i želje da nastavimo dalje do Doma na Stražilovu. Kako su u koloni planinara ostali samo oni pravi, oni koji su prepoznali motiv, volju i osećaj poštovanja prema njemu i svemu što je radio bili su pre svega nagrađeni sunčevim zracima, koji su uprkos hladnom i maglovitom decembarskom danu uspeali da se izbore za topli pogled na sve delove šume. Staza nas je dalje vodila sa Astala prema Masnoj



Srbija
Pinom je obeležena približna pozicija lokacija koji se pominju u tekstu.

ćupi. Masna ćupa je jedno od onih mesta koje je u svojim šetnjama redovno posećivao... Baš tu smo izabrali momenat za još jednu grupnu fotografiju koja će ostati za uspomenu. A onim učesnicima koji su ostali najuporniji simbolično podelili smo mali bedž na kome je napisano „PD ‘Vilina Vodica’ Bukovac, Memorijalna šetnja ‘Branislav Vjerg’“, sa logom kluba.

Dobro raspoloženje i energija

Info

Staza memorijalne šetnje „Branislav Vjerg“: Bukovac - Vilina Vodica - Astal - Masna ćupa - Selište - Dom na Stražilovu - Bukovac.

Vreme polaska 9,30 h, vreme povratka 15,30 h; pređeno 15 km.

Ukupno 80 učesnika po evidenciji upisanih (slobodna procena preko 100 učesnika)

Vodič: Željko Dulić, **pomoćni vodič:** Toma Šnajder, **čistač:** Jelisaveta Ljubinković.



koja nas je okružila, održali su se i do samog kraja memorijalne šetnje. Osunčanim grebenom grupa je uživala u laganim koracima sve do planinarskog doma. Posle pauze i kratkog predaha uz nekoliko raznemnjenih reči došlo je vreme da se pođe u Bukovac.

Koliko nam je brzo prošla ova godina, ne možemo to rećima opisati, a osećaj da je prisutan, da je još uvek sa nama, da marljivo

i vredno radi, ne možemo lako ispustiti iz našeg planinarskog okruženja. Još uvek šeta i vodi planinarske staze! Staze iste onakve kava je bila i ova u nedelju 06. Decembra 2015. pamtimo kao njegove... Hvala svima koji su uzeli učesće na prvoj memorijalnoj šetnji, prošetali i setili se svih onih druženja i akcija sa Branislavom Vrejgom – Bantom.

ŽELJKO DULIĆ

VTR

Nova godina - - novi izazovi

*Peta sezona Vojvodanske treking lige
startovala je 14. januara ove godine u Šidu.
Pred nama je godina koja obećava...*

1. Kolo: Šidski novogodišnji maraton

Po treći po zaredom nova sezona Vojvođanske trekking lige započinje 14. januara Šidskim novogodišnjim maratonom. Podsetimo da je sezona 2012. počela na Vrščkim planinama, a 2013. Bukovačkim maratonom.

I ove, kao i u prethodne dve godine, učesnike je čekalo više prolećno nego zimsko vreme. Prohladno jutro i sunčano prepodne uslovili su da je staza osim u prvih par kilometara bila poprilično blatnjava. No, vremenske prilike i neprilike su nešto na šta se ne može uticati, za njih se samo treba adekvatno pripremiti. Ove godine izazova se prihvatilo 92 učesnika koji su krenuli na već dobro znane staze od 32 km, 24 km i po prvi put na 16,5 km umesto 12 km kako je bilo prethodnih sezona.

Malo kašnjenje sa startom, koje je prouzrokovano kašnjenjem većeg broja učesnika zbog zaleđenih puteva, nije pokvarilo dobro raspoloženje svih učesnika. Pozdravna reč bivšeg direktora lige i gostiju iz Mađarske na početku sezone označila je početak još jedne neizvesne godine u borbi za pobednika Vojvođanske trekking lige.

Staze su i ove godine bile dobro markirane. Ipak, i pored toga bilo je malo lutanja i gubljenja što se može pripisati nepažnji. Kontrolne tačke su bile opskrbljene čajem, vodom, slatkišima, sendvičima i voćem uz napomenu da je na neke voda izneta kada su oni najbrži već prošli. Tetka Radine krofne na cilju su izlečile sve nevolje sa staze. Uz druženje i razmenu iskustava sa staze dočekana je i ceremonija dodela medalja za najbrže u 1. Kolu.

Najbrži na maloj stazi bio je Aleksandar Šac iz PD „Jelenak“, Pančevo, dok je Aleksandra Pejanović iz Beograda bila najbrža u ženskoj konkurenciji. Na

srednjoj stazi najbrži su bili Aleksandar Marković (PD „Jelenak“, Pančevo) i Katarina Pohlod („Active traveling“, Novi Sad), a na velikoj stazi, gde je i konkurencija bila najjača, pobednici su Mihal Šulja (PD „Jelenak“, Pančevo) i Ana Marijanac (PSD „Železničar“, Novi Sad). Kompletni rezultati nalaze se na internet stranici Lige: vojvodjanskatrekingliga.info

Opšti utisak je da su Dele i ekipa iz Šida i ove godine organizovali odličan maraton.

Naredno, 2. kolo Vojvođanske trekking lige je na programu 9. aprila u Vršcu i to će ujedno biti i 1. Kolo Trekking lige Srbije

ZORAN VUKMANOV



Šampioni Velike staze Mihal Šulja (PD „Jelenak“, Pančevo), Zoran Marković (PSD „Železničar“, Novi Sad) i Đerđ Teleki (ARK „Tron“, Palić) u društvu organizatora





PK „Pobeda”

Škola orijentacije

Škola je besplatna za sve polaznike do 27 godina starosti, ostali polaznici plaćaju 500 dinara za sve 3 nedelje koliko traje škola i završni ispit. Polaznici ne mogu biti mlađi od 9 godina.

I NEDELJA subota, 20. 2. 2016.

Lokacija: Mačvanska 8, prostorije PK „Pobeda” i park kod Hrama svetog Save
10:00-10:30 Skup polaznika škole, evidentiranje polaznika.
Otvaranje škole, upoznavanje sa programom, rukovodiocima, predavačima i instruktorima.
10:30-12:00 Predavanje:
- Orijentacija – uopšteno
- Planinarska orijentacija
- Orijentiring – sportska orijentacija
12:00-13:00 Prikazivanje snimljenih materijala
13:00 - 14:00 Praktični rad sa instruktorima:
- Rad sa kartom parka kod Hrama svetog Save
- Određivanje stajne tačke u odnosu na objekte
- Određivanje severa u odnosu na objekte
- Prepoznavanje simbola sa karte u prirodi

nedelja, 21. 2. 2016.

Lokacija: Ada Ciganlija, restoran „Jezero”
11:00 – skup polaznika škole, evidentiranje polaznika
Praktični rad sa instruktorima:

- Rad sa kartom
- Orijentisanje karte pomoću objekata i pomoću kompasa
- Kontrola orijentisanosti karte
- Savijanje karte
- Praćenje kretanja na karti palcem
- Ustanovljavanje položaja na karti i u prirodi - stajna tačka
- Prepoznavanje simbola sa karte u prirodi
- Okretanje oko karte pri promeni pravca

II NEDELJA subota, 27. 2. 2016.

Lokacija: Kalemegdan, Prirodnjački muzej –



POBEDINA ŠKOLA ORIJENTACIJE ZA 2016. GODINU ORGANIZUJE SE POD POKROVITELJSTVOM ORIJENTIRING SAVEZA BEOGRADA I PLANINARSKOG SAVEZA BEOGRADA

košarkaški teren KK „Partizan”
11:00 - skup polaznika škole, evidentiranje polaznika
Praktični rad sa instruktorima:
- Ponavljanje prethodnih nastavnih jedinica
- Plan kretanja/izbor puta - varijante i napadne tačke
- Linijski objekti
- Orijentacija na kratkim distancama uz detaljno čitanje karte

nedelja, 28. 2. 2016.

Lokacija: Košutnjak, Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja
11: 00 - skup polaznika škole, evidentiranje polaznika
Praktični rad sa instruktorima
- Ponavljanje prethodnih nastavnih jedinica
- Granica vegetacije
- Oblici reljefa/izohipse
- Sigurnosni pravac/smer

III NEDELJA

subota, 5. 3. 2016.

Lokacija: Ušće, Muzej savremene umetnosti
11: 00 - skup polaznika škole, evidentiranje polaznika
Praktični rad sa instruktorima:
- Kretanje po azimutu
- Brojanje koraka, određivanje rastojanja
- Utvrđivanje prethodno naučenog

nedelja, 6. 3. 2016.

Lokacija: Avala, Planinarski dom „Čarapičev brest”
11: 00 - skup polaznika škole, evidentiranje polaznika
Praktični rad sa instruktorima:
- Ponavljanje prethodnih nastavnih jedinica
- Izbor puta - varijante
- Linijska orijentacija na osnovu zadatih kontrolnih tačaka
- Napadna tačka, pomoćni orijentiri
- Namerna greška



IV NEDELJA

subota, 12.03.2016. i nedelja 13.03.2016

Polaganje završnog ispita (dogovor tokom škole)

Teorijska predavanja

Teorijsko predavanje u prostorijama PK „Pobeda”:
Termini će biti objavljeni tokom škole.

ŠTA POSLE?

Po uspešnom završetku škole orijentacije pozivamo vas:

- Da se prijavite za takmičenja iz orijentiranja u vašoj starosnoj kategoriji (detaljan pregled orijentiring takmičenja se nalazi u „Pobedinom” planu akcija za 2016.)
- Da se priključite akcijama vezanim za planinarsku orijentaciju. (detaljan pregled akcija i takmičenja se nalazi u „Pobedinom” planu akcija za 2016.)

ORGANIZACIONI ODBOR:

Glavni organizatori, administracija, kontakt i prijave:
Jelena Babić
Telefon: 063 394 508;
E-mail: jelena_jovanovic_babic@yahoo.com

Snežana Todosić

Telefon: 069 882 68 04;
E-mail: snezanat@gmail.com

Predavači i instruktori:

Vladislav Matković, Mrgud Pajko, Radmila Šuljagić, Ana Matković
Instruktori: Bojan Komarčević, Marko Grujić, Nataša Todosić, Kristijan Mitrović, Čedomir Paunović, Vladimir Radinović, Mihailo Radinović, Miloš Josifović, Miljan Mimić, Ivana Babić, Milena Petrović, Tamara Ilić, Valentina Grozdanić.

Ova škola je za one koji vole prirodu i žele da se slobodno kreću kroz nju bez straha da se izgube. Biće nam zadovoljstvo da se družimo, da Vas nešto naučimo, da postanete član našeg društva i da putujete, pešačite i trčite sa nama.



SPELEOSPASILAČKA VEŽBA „NEMAČKI PONOR 2015”

Cilj vežbe je bilo uvežbavanje spasilaca i spasilačkih ekipa za izvođenje spasavanja iz speleoloških objekata...



Spasioci koji su učestvovali u vežbi su sastavljeni iz više timova - tim za spasavanje u vertikalnim uslovima, spasioci logističkog tima i tim za spasavanje u opštim planinskim uslovima. Prema scenariju vežbe u jami u Nemačkom ponoru došlo je do povređivanja speleologa na dubini od 170 m. Upućen je poziv za pomoć Gorskoj službi spasavanja Srbije. Po dolasku na teren, formirane su spasilačke ekipe na površini i u podzemlju za izvođenje spasavanja iz speleološkog objekta po procedurama GSS-a.



Tri spasilačke ekipe u jami, uz koordinaciju članova štaba, baze, logističke ekipe i ekipe za površinski transport, uspele su da, nakon pet i po sati, izvuku povređenog speleologa i transportuju ga do mesta gde se nalazilo sanitetsko vozilo. Celokupna vežba trajala je 12 sati. Simulaciju pružanja prve pomoći unesrećenom u



jami izveo je medicinski tim GSS-a. Njegov transport kroz jamu, specijalnim speleospasilačkim nosilom „nest”, obavili su spasioci timova za spasavanje u vertikalnim i u opštim planinskim uslovima GSS-a, zajedno sa ostalim učesnicima vežbe, postavljajući potrebne sisteme za evakuaciju povređenog. Transport su otežavali uslovi u jami. Površinski transport, od ulaza u jamu do mesta predaje povređenog, izveden je uz upotrebu formacijskog nosila UT 2000.

Speleospasilačka vežba predstavlja jednu od najmasovnijih akcija Gorske službe spasavanja Srbije, koja se organizuje svake godine. Vežba na direktan način prikazuje raspoložive potencijale naše službe za spasavanje iz podzemlja, ali je i najbolja prilika

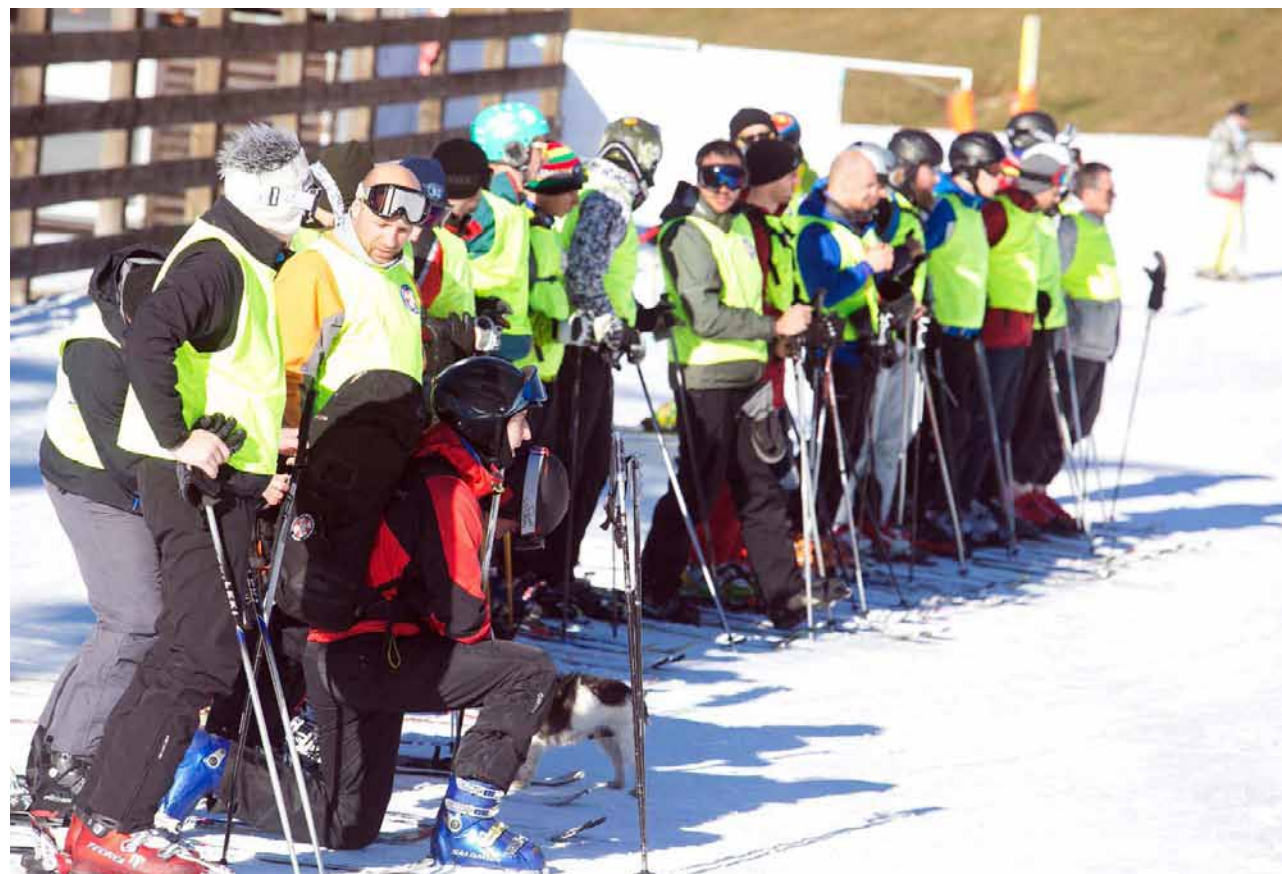
da se vidi kako bi generalno izgledala realna situacija spasavanja na nepristupačnim terenima.



SKI SEMINAR

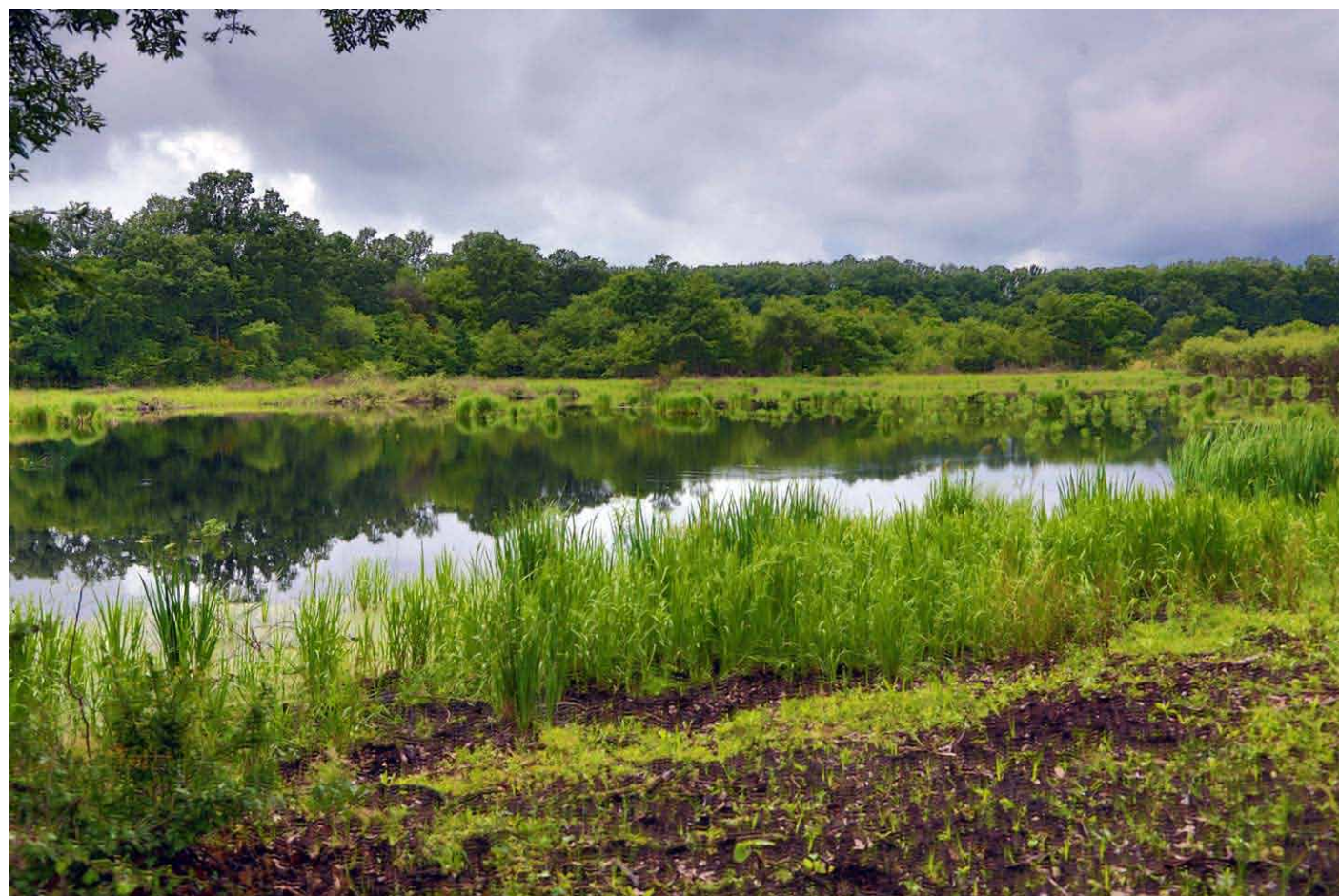
Održan seminar skijanja Gorske službe spasavanja Srbije - „Kopaonik 2015“...

Seminar skijanja Gorske službe spasavanja Srbije - „Kopaonik 2015“ počeo je u nedelju, 13. decembra, predavanjem o skijaškoj opremi, i trajao je do subote, 19. decembra, kada su učesnici na polaganju pokazali sve što su naučili. Spasioci, saradnici i polaznici GSS-a su u prilici da kroz celodnevni rad na stazama Kopaonika, pod budnim okom iskusnog tima instruktora skijanja, članova GSS-a, nauče i usavrše tehniku skijanja, steknu sigurnost na stazama, ali i upoznaju ovu planinu, staze u skijaškom centru i prate rad spasilaca na terenu. Na seminaru su polaznici imali priliku i da čuju savete od gostujućeg predavača, demonstratora Matica Jeraše. U izvođenju obuke, kao i prethodnih godina, koristi se i video materijal, sniman u toku rada, koji se u večernjim satima analizira u sklopu priprema za rad narednog dana.



I priroda I LJUDI

Tokom sledeće četiri godine WWF će u regionu Dinarskog luka raditi sa donosiocima odluka na unapređenju zaštite prirode...



Jačanje uloge lokalnih zajednica

WWF pokrenuo regionalni projekat „Zaštićena područja za prirodu i ljude“...

WWF Adria je započela projekat pod nazivom „Zaštićena područja za prirodu i ljude“. Tokom sledeće četiri godine WWF će u regionu Dinarskog luka raditi sa donosio-

cima odluka na unapređenju zaštite prirode, argumentovano tražeći da se sve vrednosti koje donose ekosistemi uključe u razvojne strategije Srbije, Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore,



Gore: Specijalni rezervat prirode „Gornje podunavlje“;
Dole: Čaplja

Kontakt info

Dodatne informacije potražite na sledećim adresama:

www.panda.org/Serbia FB: i
www.facebook.com/WWFSerbia
TW: twitter.com/WWFinSerbia
WWF Dunavsko-karpatški program u Srbiji:
www.panda.org/serbia

Makedonije, Albanije i Kosova. Kao relevantan sagovornik, WWF će upotrebiti socijalne i ekonomske dobrobiti zaštićenih područja kojima se dobro upravlja, prikupiti podatke i informacije potrebne za odlučivanje i podsetiti donosiocel odluka na obaveze iz dokumenta „Velika pobeda za Dinarski luk“, koji su usvojili 2013. godine.

„Projekat ima dva glavna cilja, prvi je da upravljače zaštićenih područja poveže sa lokalnom zajednicom i da se lokalna zajednica uključi u procese donošenja odluka u zaštićenim područjima. Očekujemo da će se kroz program izgraditi jaka podrška u lokalnim zajednicama za uticaj na donošenje i sprovođenje zakona i omogućiti uključivanje lokalnih iskustava u nacionalne politike. Takođe, želimo da postignemo da se u zaštićenim područjima, razvije održiva turistička ponuda“, izjavio je Leon Kebe, menadžer projekta „Zaštićena područja za prirodu i ljude“.

WWF će identifikovati sektore i ključne donosice odluka, uključujući poslovni sektor, i sa njima će se razviti saradnja. WWF i partneri imaju argumente koji će pokazati ulogu parkova i važnost usluga njihovih ekosistema za razvoj privrede u zemljama u regionu. Primeri dobre prakse iz svetskih zaštićenih područja koje WWF ima poslužiće kao inspiracija.

„Zaštićena područja kojima se dobro upravlja obezbeđuju višestruke održive dobrobiti širom Dinarskog luka. Potrebno je investirati u prirodni kapital, resursi zaštićenih područja, ako se njima adekvatno upravlja i održivo se koriste, mogu da obezbede zaradu daleko veću od nivoa investicije. Nažalost, uprav-



Nacionalni park „Tara“

ljanje zaštićenim područjima nije uvek u adekvatnoj meri praćeno pravnom, institucionalnom i finansijskom podrškom. U okviru projekta u Srbiji biće uključeno pet zaštićenih područja: nacionalni parkovi Fruška gora, Đerdap i Tara, Specijalni rezervat prirode „Gornje Podunavlje“ i predeo izuzetnih odlika Avala“, izjavila je Duška Dimović, direktorka WWF programa u Srbiji.

Od samoga početka brojne aktivnosti odvijace se u parkovima sa kojima je WWF razvio odličnu saradnju kroz prethodni projekat „Parkovi Dinarskog luka“. U Nacionalnom parku „Una“ (Bosna i Hercegovina) radiće se na stvaranju modela gde su parkovi generator za razvoj ekološki odgovornog poslovanja, kroz pružanje podrške za ideje zelenog poslovanja, otvaranje eko pijace, plasiranje lokalnih proizvoda na tržište, kao i njihovo brendiranje. U Nacionalnom parku „Sutjeska“ (Bosna i Hercegovina) radiće se na razvoju održivog turističkog proizvoda koji može poslužiti kao alternativa neodrživim obrascima razvoja.

U nacionalnim parkovima „Tara“ (Srbija) i „Biogradska gora“ (Crna Gora), kao deo ponude održivog turizma, biće organizovano posmatranja medveda uz promovisanje mera zaštite i unapređenja staništa ovih životinja, kao i podizanja svesti lokalne zajednice o suživotu sa medvedom. U Srbiji će se poboljšati komunikacija sa lokalnom zajednicom kroz uspostavljanje saveta korisnika, a nacionalni parkovi „Fruška gora“, „Đerdap“ i „Tara“, Specijalni rezervat prirode „Gornje Podunavlje“ i predeo izuzetnih odlika „Avala“ postaće edukativni centri za škole i sve posetioce.

Projekat „Zaštićena područja za prirodu i ljude“ doprineće uključivanju lokalnih zajednica u upravljanje zaštićenim područjima, kao i boljoj saradnji između zaštićenih područja u regionu u okviru mreže zaštićenih područja Dinarida „Parkovi Dinarida“ osnovane 2014. godine, koja ima 54 člana. Posebna pažnja posvećena je proceni dobrobiti od zaštićenih područja, uvođenju principa održivog turizma u zaštićena

Svetski fond za prirodu

Worldwide Fund for Nature (WWF), odnosno Svetski fond za prirodu, jedna je od najvećih, širom sveta priznatih, nezavisnih organizacija, koja se bavi zaštitom prirode i ima skoro pet miliona pristalica i aktivnu globalnu mrežu u više od 100 zemalja. Misija WWF-a je da zaustavi uništavanje životne sredine i da stvori budućnost u kojoj ljudi žive u skladu sa prirodom putem očuvanja svetske biološke raznovrsnosti, održivog korišćenja prirodnih resursa i smanjenja zagađenja i preterane potrošnje.



područja, razmeni iskustava i obrazovanju.

„Odgovornost za zaštitu prirode je zajednička i neophodna je saradnja između državnih institucija, civilnog društva i privatnog sektora. Verujemo da, ukoliko je lokalna zajednica uključena u rad i u procese odlučivanja o zaštićenom području, tim zaštićenim područjem se bolje upravlja i priroda je bolje očuvana, a očuvanje prirode je jedan od glavnih ciljeva WWF-a“, dodao je Leon Kebe.

Zaštitu prirode i ekonomske vrednosti biodiverziteta treba adekvatno vrednovati u procesu donošenja odluka, tek tada ćemo moći da se obezbedimo budućnost za ljude i prirodu. Jedna od aktivnosti projekta je stvaranje interaktivne baze koja će na razumljiv način prosečnom korisniku prikazati socijalno-ekonomske dobrobiti koje pružaju zaštićena područja. Tokom 58 radionica „Procena vrednosti zaštićenih područja“ na kojima je učestvovalo preko 1.300 ljudi sakupljeno je 22.000 podataka i informacija koji će biti sastavni deo



interaktivne baze. Baza će obezbediti ključne informacije donosiocima odluka, poslovnim sektoru i svim zainteresovanim stranama, za bolje upravljanje zaštićenim područjima i očuvanje prirodnih resursa u regionu.

Važna komponenta projekta je poštovanje i osiguravanje temeljnih ljudskih prava, posebno

kroz načela: pravo na informaciju, učestvovanje svih zainteresovanih strana, kao i poštovanje principa odgovornosti i transparentnosti. Projekat „Zaštićena područja za prirodu i ljude“ započet je u oktobru 2015. i trajaće do oktobra 2019. godine, a finansira ga Švedska međunarodna razvojna agencija - Sida. ■



Specijalni rezervat prirode „Gornje podunavlje“

OČI U OČI





www.popustinaputovanja.rs

**NAJPOVOLJNIJI ARANŽMANI
NA JEDNOM MESTU**

